

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

23 NOVEMBER 1992

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
uitgebracht door de heren R. Vanlerberghe (Ambtenarenzaken)
en P. Tant (Binnenlandse Aangelegenheden)
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer G. Cardoen.

Vaste leden : de heren G. Cardoen, W. Demuyt, P. Tant, M. Van der Poorten, E. Vankeirsbilck ;
de heren G. Bossuyt, E. Pinoie, R. Vanlerberghe, G. Vermassen ;
de heren J. Pedé, L. Pierco, M. Vanhoutte ;
de heer J. Van Hauthem ;
de heer E. Van Vaerenbergh ;
de heer J. Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, P. Breyne, J. Taylor, J. Van Eetvelt, H. Van Wambeke ;
de heren C. Lisabeth, L. Peeters, R. Swinnen, 1. Verleyen ;
de heren J. Buchmann, L. Monset, S. Platteau ;
de heer F. De Man ;
de heer R. Van Hooland ;
de heer J. Tavernier.

Zie :

15-A (BZ 1992)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen 1 tot XXIV
- Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

Zie ook :

13-A (BZ 1992)

- Nr. 1 : Toelichtingen + Errata + Erratum

16-A (BZ 1992)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17-A (BZ 1992)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof + Erratum

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie besprak op 5 november 1992 en 17 november 1992 de haar toegewezen gedeelten van de algemene uitgavenbegroting 1993. Op 5 november werd het luik „Ambtenarenzaken” behandeld, op 17 november het luik „Binnenlandse Aangelegenheden”.

DEEL 1 — AMBTENARENZAKEN**1. INLEIDING DOOR DE HEER L. VAN DEN BOS-SCHE, VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS EN AMBTENARENZAKEN**

Het beleid voor 1993 inzake ambtenarenzaken sluit aan bij de regeringsverklaring die door de Minister-president van de Vlaamse Regering, de heer Luc Van den Brande, op 20 oktober 1992 voor de Vlaamse Raad werd uitgesproken en die een bevestiging inhoudt van het regeerprogramma dat door de vorige Vlaamse Executieve werd opgesteld. Het is dan ook een voortzetting van het beleid dat tot op heden werd gevoerd.

Bij dit beleid wordt gestreefd naar een kwaliteitsgerichte en efficiënte dienstverlening door de Vlaamse administratie.

Het is belangrijk dat hierbij wordt uitgegaan van een planning over meerdere jaren en dat er op regelmatige tijdstippen evaluatiemomenten worden ingebouwd.

In deze zin kan worden gesteld dat op dit ogenblik de nieuwe organisatiestructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zoals die werd uitgetekend in het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid, zich nog in een fase van uitbouw en ontwikkeling bevindt en regelmatige bijsturing behoeft. Opdat de diensten de vereiste dynamiek zouden behouden, mag dit proces overigens nooit als afgesloten worden beschouwd.

De aan gang zijnde ontwikkelingen situeren zich op verscheidene vlakken die zelf meerdere raakpunten vertonen. Zo wordt gewerkt aan een nieuw ambtenarenstatuut dat gericht zal zijn op het verhogen van de motivatie, de responsabilisering en de flexibiliteit van het ambtenarenkorps. Aansluitend bij deze doelstelling zijn er ook inspanningen te leveren op gebied van vorming en human resources management : aspecten als functieanalyse, personeelsevaluatie, organisatiedoorlichting, management, evenals de vorming en opleiding op al deze domeinen zijn hier aan bod. Tevens dient blijvende aandacht uit te gaan naar een voortzetting van de informatisering en naar een vereenvoudiging van de procedures om de concrete dagelijkse werking zo vlot mogelijk te laten verlopen.

1. De structuur van het bestaansmiddelenprogramma

De begroting 1993 met betrekking tot de bestaansmiddelen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is een logische voortzetting van het begrotingsbeleid 1992.

Bij de begroting 1992 werd gekozen om de matrixstructuur ook in begrotingstermen te vertalen. Deze vertaling uitte zich in het samenbrengen van de diverse bestaansmiddelen in één bestaansmiddelenprogramma, bestaansmiddelen die over de departementen verdeeld worden door het college

van Secretarissen-generaal. Het College van Secretarissen-generaal treedt hier conform het decreet betreffende het bestuurlijk beleid op als verantwoordelijke voor de matrix.

De begroting 1993 heeft het bestaansmiddelenprogramma zoals tot stand gekomen in 1992 verder verfijnd en aangevuld. Bepaalde kredietstijgingen zijn dan ook louter het gevolg van overbrenging van bepaalde kredieten naar het bestaansmiddelenprogramma.

Zoals gesteld in de begroting 1992 werd voorzien in één bestaansmiddelenprogramma met een beperkt aantal basisallocaties die elk een functioneel geheel vormen. Deze structuur wordt ook in de begroting 1993 gehandhaafd. Hierbij worden binnen elke basisallocatie de beschikbaar gestelde kredieten verdeeld over zowel de bestuurlijke entiteiten als over de diverse uitgavenposten.

De besteding van deze middelen gebeurt in overleg tussen enerzijds de verschillende departementen en anderzijds de administraties die ter zake een horizontale bevoegdheid hebben. Maandelijks rapporteren deze werkgroepen aan het College van Secretarissen-generaal, dat daardoor tijdig de vereiste maatregelen inzake kredietbeheer kan nemen.

Dergelijk systeem biedt het voordeel dat :

- de uitgavenstructuur wordt verduidelijkt ;
- de verantwoordelijkheden binnen de administratie worden benadrukt ;
- het kredietbeheer efficiënter kan verlopen. Er kunnen gemakkelijker synergieën ontstaan, algemene normen worden vastgelegd of schaalvergrotingen worden gerealiseerd, zonder dat aan de departementale autonomie tekort wordt gedaan.

In de loop van het komend begrotingsjaar zal deze beheersvorm, zowel inhoudelijk als begrotingstechnisch als informatisch, verder worden ontwikkeld en verfijnd.

2. Personeel (Basisallocatie 11.03)

De personeelskredieten op de basisallocatie in het bestaansmiddelenprogramma vormen een centralisatie van wedden en toelagen, met uitzondering van deze voor het loodswezen.

Het krediet omvat de personeelsuitgaven voor de personeelsleden die, ongeacht hun statuut, een plaats innemen op de formatie. De budgettaire kost van een vervangingswerving (bijvoorbeeld disponibiliteit, loopbaanonderbreking, enzovoort) wordt op dezelfde basisallocatie aangerekend.

Zoals al het geval in 1992, is het personeel dat een plaats inneemt buiten formatie ondergebracht in dezelfde basisallocatie.

Het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1990 voorzag in een kader van statutaire ambtenaren, een stelsel van opdrachthouderschap, en een aanvulling met gespecialiseerde contractuele personeelsleden.

De opvulling van het kader van statutaire ambtenaren werd door de Vlaamse Executieve in haar beslissing van 2 augustus 1992 gespreid over een tijdspanne van 4 jaar, met een jaarlijkse budgettaire last van 80 miljoen frank in het jaar van aanwerving zelf en van 160 miljoen frank op kruissnelheid. Dit programma wordt nu uitgevoerd, waardoor de

weddekredieten voor 1993 een stijging van 160 miljoen frank ten opzichte van 1992 inhouden, namelijk 80 miljoen frank ingevolge de overschakeling op kruissnelheid van de weddelast voor de in 1992 geworven ambtenaren, en 80 miljoen frank voor de in 1993 te verrichten wervingen.

Ook het mandaat- of opdrachthouderschap is inmiddels al grotendeels doorgevoerd, zowel bij de coördinatie- of beleidsstaven van de zes departementen als bij de besturen Vorming en Human Resources Management en Organisatie. Van de in totaal 39 betrekkingen die hiervoor door het besluit van de Vlaamse Executieve maximaal kunnen worden ingevuld, werden er momenteel 35 toegewezen. Aangezien in deze betrekkingen al voorzien was in de begroting voor 1992 en ze in 1993 doorlopen leiden ze niet tot een budgettaire meer- of minderkost ten opzichte van het begrotingsjaar 1992.

Voor 28 betrekkingen van gespecialiseerd personeelslid is de wervingsprocedure afgerond. Deze personen zijn in dienst of zullen uiterlijk op 1 december 1992 hun functie opnemen.

Voor 17 andere is de procedure lopende of moet ze opnieuw worden ingezet omdat de geselecteerde personen uiteindelijk besloten niet in te gaan op de aangeboden betrekking.

Daarnaast zijn er enkele kredietverschuivingen doorgevoerd voor personeel dat zal worden overgedragen naar het Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, voor contractueel personeel dat voortaan rechtstreeks zal worden betaald door diensten met afzonderlijk beheer en voor vergoedingen die niet het karakter hebben van een wedde of toelage en die daarom niet meer op basisallocatie 11.03 worden uitbetaald.

De herstructurering van de Vlaamse administratie werd, zoals bekend, in 1989-1990 grondig voorbereid en in 1991 operationeel gemaakt.

Voor de structuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd geopteerd voor de matrix als organisatievorm. Na analyse werden de opdrachten en taken van de verschillende administratieve entiteiten hierin gedefinieerd.

Eén jaar na de operationalisering van het nieuwe Ministerie en onder impuls van het vormingsprogramma voor het top-management is het aangewezen om een nieuwe stap te zetten inzake organisatieontwikkeling. Daarbij zal vooral aandacht dienen te gaan naar die elementen die bij de herstructurering niet aan bod kwamen en konden komen.

Om de uiteindelijke doelstelling te realiseren, met name het realiseren van een degelijke, mensvriendelijke, efficiënte en effectieve Vlaamse administratie, zullen de volgende acties worden ondernomen :

- het analyseren van de doelstellingen van de diensten ;
- het detecteren van beleidsrelevante procedurestappen ;
- het op gang brengen van een externe en interne deregulering ;
- het vereenvoudigen van de procedures.

Deze operatie zal worden uitgevoerd over de 6 departementen en resulteren in diverse informatiestuurplannen en organisatieontwikkelingsplannen.

De duurtijd van het project loopt over 2 jaar. De implementatie ervan is voorzien voor 1995. Het spreekt vanzelf dat de grote betrokkenheid van de ambtenaren bij dit proces

een grote stimulans zal betekenen voor het op korte termijn verbeteren van de organisatie.

De Vlaamse Regering heeft op 31 juli 1992 het project principieel goedgekeurd. Momenteel wordt het concrete actieplan uitgewerkt en de aanduiding van externe **experten** voorbereid. De start van de hele operatie is voorzien voor begin 1993.

Sedert 1 januari 1992 is de Vlaamse Regering zelf bevoegd om binnen de richtlijnen van de bij koninklijk besluit vastgelegde algemene beginselen het statuut van haar personeel vast te stellen.

Deze aangelegenheid zal, zoals aangekondigd bij de begroting 1992, worden gebruikt om een diepgaande hervorming van de ambtelijke leefwereld door te voeren. Daartoe zullen op diverse terreinen coherente acties worden ondernomen.

Een eerste actie is het nieuwe Vlaamse ambtenarenstatuut. De krachtlijnen ervan werden in het voorjaar door de regering goedgekeurd. De uitwerking ervan zal waarschijnlijk tegen het jaareinde worden afgerond.

De aandachtspunten in dit nieuwe statuut zullen de evaluatie, de functionele loopbanen en de doorzichtige hiërarchie zijn. Het werkbaar maken van dit model impliceert een doorgedreven actie inzake doelstellingenanalyse, functiebeschrijvingen en functioneringsgesprekken.

De uiteindelijke doelstelling van dit alles is een verbeterde werking van de diensten in een fundamenteel verouderde ambtelijke cultuur. Het is dan ook essentieel dat op de medewerking van de meerderheid van de ambtenaren kan worden gerekend.

Samen met het nieuwe statuut zal ook de weddeschaalherziening, overeengekomen in het intersectoraal akkoord 91-94, worden doorgevoerd. De hieraan gekoppelde belangrijke weddeverhogingen moeten worden gerealiseerd binnen de budgettaire enveloppes die de regering in de begroting heeft ingeschreven.

Om een en ander betaalbaar te houden zal het ongetwijfeld noodzakelijk zijn om een aantal rationalisaties door te voeren en eventueel bepaalde taken af te stoten.

3. Logistieke Ondersteuning

De werking van het Ministerie vereist uiteraard ook een algemene logistieke ondersteuning, zowel inzake duurzaam materiaal als inzake algemene verkrijgsmiddelen.

Met betrekking tot de algemene werkingskosten voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kan worden gesteld dat het voorziene krediet van 1.556,4 miljoen frank een grotere stijging is dan 2 procent ten opzichte van de kredieten voor 1992 (1.474,9 miljoen frank). Deze stijging moet echter volledig worden toegeschreven aan de verdere verfijning van het bestaansmiddelenprogramma. Diverse kredieten die op andere allocaties waren ingeschreven — voornamelijk inzake buitenlandse zendingen, vergoeding voor personeel in het buitenland — werden nu overgebracht naar basisallocatie 12.03. Anderzijds werden ook kredieten bestemd voor het voorlichtingsbeleid opgenomen in een afzonderlijk programma dat beheerd wordt door de Minister-president van de Vlaamse Regering.

Het krediet inzake vermogensuitgaven (met uitzondering van de informaticauitgaven) blijft zoals in 1992 op 143,3 miljoen frank. Daarbij zit voornamelijk de aankoop van het wagenpark (44 miljoen frank) en de aankoop van meubilair, meubels en andere vermogensuitgaven (99,3 miljoen frank).

De huur van de gebouwen bezet door de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is centraal ingeschreven. Het krediet voor 1993 ligt op 1.525,5 miljoen frank, dit is een raming op basis van de verschillende gebouwen. Voor de bepaling van het krediet is realistisch te werk gegaan, er werd onder meer rekening gehouden met het feit dat de stijging van de huurlasten in Brussel groter is dan in de andere steden.

Nu functioneert een werkgroep die het optimaliseren van de inventaris van de gebouwen tot doel heeft, teneinde een instrument tot stand te brengen voor het financieel, technisch en administratief beheer van de lopende inhuringen.

4. Informatica

Algemene doelstellingen

Het informaticabeleid berust op volgende basisprincipes :

- er wordt geopteerd voor beproefde technologieën ;
- het beheer van de informatica dient door de Vlaamse administratie zelf te gebeuren ;
- een sterke onafhankelijke positie dient te worden opgebouwd ten opzichte van externe leveranciers ;
- de apparatuur en de software moeten ergonomisch zijn verantwoord ;
- er wordt actiegericht gewerkt.

Het principe van de matrixorganisatie is het fundament van de globale organisatiestructuur. Hierin dient de horizontaliteit van de informatica te worden benadrukt. In de praktijk betekent dit dat alle informatica-initiatieven, die één departement overstijgen, worden gecoördineerd door het Departement Coördinatie, Administratie Informatica. Samenwerking en overleg met de departementale informaticacellen zijn hierbij primordiaal.

Er bestaat, gezien de zeer recente herstructurering, nog altijd een groot verschil in informaticacultuur tussen de diensten van het oude Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, het departement Onderwijs en het departement Leefmilieu en Infrastructuur. Het creëren van een totaalvisie, waarin deze verscheidenheid aan inzichten harmonieus wordt geïntegreerd, vormt dan ook één van de belangrijke uitdagingen.

Ontwikkelingsstrategie

Prioritair zal een overkoepelend informatiestuurplan worden opgesteld met afzonderlijke departementale informatiestuurplannen. Het departement Onderwijs beschikt al over een dergelijk meerjarenplan. De uitvoering van dit ambitieus plan wordt gespreid over 5 jaren en het plan gaat in 1993 zijn derde uitvoeringsjaar in. Deze informatiestuurplannen vormen het belangrijkste onderdeel van de organisatie-ontwikkelingsplannen die samen met alle betrokken besturen zullen worden opgesteld. Informatisering kan en mag immers niet los worden gezien van personeel, organisatie en vorming.

Een nieuwe ontwikkelingsomgeving wordt geleidelijk tot stand gebracht. De basis hiervan is de case-tool „Information Engineering Facility (IEF)” en de methodologie „Information Engineering Method (IEM)” die ermee samengaat. Deze software ondersteunt de volledige ontwikkelingscyclus. Hiermee gaan belangrijke investeringen gepaard waarvan de resultaten pas op termijn zullen zichtbaar zijn. Vooral op het vlak van het onderhoud, dit wil zeggen aanpassingen aan toepassingen, bijvoorbeeld als gevolg van een gewijzigde wetgeving, moet dit later tot besparingen aanleiding geven. Bovendien laat het gebruik van deze technologie toe om op een efficiënte wijze samen te werken met externe firma's, of om later het onderhoud over te nemen van toepassingen die werden uitbesteed. Vermits deze technologie een grote aanpassing vergt, wordt ze slechts geleidelijk ingevoerd naast de klassieke werkwijze. In het departement Onderwijs is een eerste toepassing die met deze nieuwe werkwijze werd ontwikkeld (namelijk de salarisbepaling) operationeel. Door het gebruik van deze technologie kan worden gewerkt op basis van gemengde projectgroepen (overheid-privé), zodat geleidelijk een eigen deskundigheid kan worden uitgebouwd.

Technologische strategie

Hierbij wordt uitgegaan van de hypothese dat, gelet op de beperkte mankracht en de zorg om deze optimaal in te zetten, een harmonisering en standaardisatie binnen de Vlaamse administratie nodig zijn. Dit sluit niet uit dat, in specifieke gevallen, rekening wordt gehouden met de noodzaak en de haalbaarheid op technisch, materieel, personeel en financieel vlak. De oplossingen moeten streven naar onafhankelijkheid van leveranciers. De nieuwe Vlaamse administratie wordt geconfronteerd met een zeer heterogeen informatica-apparaatpark en heterogene software. Het verschil in informaticacultuur brengt tegelijk de aanwezigheid mee van een centrale mainframe, diverse minicomputers en een uitgebreid park personal computers. Via standaarden en normen moet dan ook een homogeen, beheersbaar geheel worden tot stand gebracht. Deze harmonisatie, uitgestippeld in overleg tussen alle betrokkenen, is de enig mogelijke weg om de beperkte personele middelen optimaal in te zetten. Standaardisatie en de invoering van „open systemen” gebaseerd op internationale standaarden kunnen, door de schaalvergroting, leiden tot een meer efficiënte organisatie van opleidingen, een grotere mobiliteit van de ambtenaren en tot het creëren van een „multivendor-omgeving” zodat op basis van de mededinging goedkoper kan worden gewerkt.

De diverse hardwarecomponenten zoals mainframe, mini's en personal computers zullen over lokale en interlokale netwerken worden verbonden. Dit moet toelaten om de aanwezige apparatuur selectief en op de meest economische wijze te benutten. Aldus kan geleidelijk een cliënt-server-architectuur, vertrekkend vanuit de bestaande investeringen, worden gerealiseerd, waarbij toepassingen op een zo laag mogelijk platform, dit is zo dicht mogelijk bij de cliënt, worden gebracht.

Gebbruikersstrategie

De betrokkenheid en motivatie van de eindgebruikers zijn van cruciaal belang voor het welslagen van informatiesystemen. Speciale aandacht wordt dan ook besteed aan het daadwerkelijk betrekken van deze eindgebruikers bij het ontwikkelingsproces, zodat de toepassingen betrouwbaarder en gebruiksvriendelijker worden. De invoering van de case-tool moet hierbij een belangrijk kwaliteitsverbeterend effect brengen.

Nieuwe informatietechnologieën kunnen slechts zinvol worden ingezet en doelmatig worden aangewend wanneer de nodige opleiding wordt verzekerd. Een belangrijke inspanning wordt dan ook geleverd op dit vlak. Een omvangrijk programma voor het informaticapersoneel (nieuwe ontwikkelingsomgeving) wordt uitgevoerd en zeer veel energie wordt gestoken in de informatica-opleidingen voor alle ambtenaren (bedienen van apparatuur, gebruik van softwarepakketten, nieuwe technologieën..). Een succesfactor om aan de behoeften van de eindgebruikers te voldoen door het invoeren van informatiesystemen bestaat uit het voorafgaandelijk onderzoek naar vereenvoudiging van bestaande procedures. Procedure en wetgeving dienen zonodig te worden gerationaliseerd en informatiestromen dienen te worden vereenvoudigd. Dit onderzoek zit ingebakken in de organisatieontwikkelingsplannen die worden opgemaakt.

Doorheen de hele Vlaamse administratie zal één gemeenschappelijke, grafische gebruikersinterface worden ingevoerd, onafgezien van het niveau waarop de toepassingen draaien.

***Aankopen en investeringen voor informatica.
Niet-gesplitst krediet van 303.3 miljoen frank.***

De investeringsuitgaven voor informatica stijgen met 30 miljoen frank, hetzij met 11 procent ten aanzien van het begrotingsjaar 1992. Deze stijging is uitsluitend te wijten aan een verhoging van de kredieten ten gunste van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, dat deze verhoging echter heeft gecompenseerd binnen zijn eigen organisatieafdelingen (activiteitenprogramma's) waarop deze uitgaven vroeger werden aangerekend.

De investeringen in de aankoop van eindgebruikersapparatuur (PC's, drukkers, ..) en noodzakelijke software worden voortgezet, evenals de investeringen op het vlak van de mini-computer en cliënt-server-architectuur. Er wordt gestreefd naar een efficiëntere en gebruiksvriendelijkere gedecentraliseerde informatica- en bureauticaomgeving. Als uitgangspunt geldt hierbij dat gecentraliseerd wordt wat kan, en alleen nog gecentraliseerd blijft wat moet.

Aldus worden de toepassingen naar het meest lage hardwareplatform gebracht, waardoor de exploitatiekosten op termijn substantieel kunnen worden gedrukt vooral inzake mainframe en telecommunicatie. Deze strategie ligt volledig in de lijn van de huidige technologische ontwikkeling en in het verlengde van de al in 1991 en 1992 aangezette investeringsprogramma's.

Op het vlak van de netwerk-architectuur wordt verder gewerkt aan de uitbouw van een „open” en gestandaardiseerd net op drie niveaus, met name het lokaal netwerk binnen de kantoorcomplexen, het campus-netwerk tussen kantoorgebouwen binnen een beperkte site, en een interzonaal-netwerk tussen de diverse geografisch verspreide Vlaamse administraties.

Tenslotte omvatten deze investeringsuitgaven kleinere posten zoals specifieke hardwareapparatuur, de verdere migratie van de systeemsoftware naar lagere platforms, de verdere invoering van de gestandaardiseerde case-tools en eindgebruikerssoftware. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om een coherente en globale informatica-omgeving op te bouwen binnen het geheel van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en dit op een planmatige en bestuursverantwoorde wijze.

Geografisch Informatiesysteem (afgekort GIS)

De wetenschappelijke Commissie, bestaande uit binnenlandse en buitenlandse professoren, die in 1992 werd opgericht, werkt op dit ogenblik aan een adviesopdracht met betrekking tot het uitwerken van een GIS-Vlaanderen. Ze moet, vertrekkend van de bevoegdheden en de behoeften van de diensten van de Vlaamse Regering, een verslag uitbrengen over de verschillende technische mogelijkheden die kunnen worden aangewend om op een efficiënte wijze een GIS-Vlaanderen uit te bouwen. Ze beschikt hiertoe over zeer ruime bevoegdheden. Dit verslag mag worden verwacht tegen mei 1993 en het zal aan de leden van de Commissie worden overgemaakt met het oog op een ruime gedachtenwisseling.

In overleg met de Commissie worden in 1992 en in 1993 een reeks pilootprojecten voorzien. Het betreft enerzijds projecten die werken met de al aangekochte digitale orthofoto's en anderzijds samenwerking met projecten die geen gebruik maken van digitale orthofoto's.

De middelen (25 miljoen frank op basisallocatie 74.05 en 29,1 miljoen frank op basisallocatie 12.38) om een aantal GIS-werkstations en de erbij horende software aan te schaffen voor meerdere administraties en om de werking van de Commissie, en de kostprijs van de proefprojecten en van eventuele noodzakelijke studieopdrachten te bekostigen, zijn behouden op het niveau van 1992.

Basisallocatie 12.38 — huur van hardware en software — Ontwikkelingen voor informatica. Niet-gesplitst krediet van 1.034,2 miljoen frank

De opvolging van de organisatie-ontwikkeling zal op een planmatige wijze worden doorgevoerd. Daartoe zullen organisatie-ontwikkelingsplannen worden opgesteld die tevens de nodige informatiestuurplannen omvatten.

De Vlaamse administratie zet geleidelijk een eigen ontwikkelingsomgeving op binnen een globale architectuur. Dit vergt weliswaar investeringen op het vlak van de software-middelen, maar evenzeer vergt dit op korte termijn de nodige externe dienstverlening en ondersteunende informaticastudies en technische ondersteuning in het algemeen. Op termijn moet dit leiden naar een grotere interne deskundigheid, zodat de eigen produktiviteit kan worden verbeterd en een betere controle en coördinatie kan worden gewaarborgd, wat uiteindelijk zal resulteren in een grotere onafhankelijkheid van externe partners.

De werking van de Vlaamse administratie wordt verder geïnformatiseerd. Nieuwe toepassingen worden ontwikkeld en bestaande worden zonodig aangepast aan eventuele gewijzigde wetgeving.

De Vlaamse administratie beschikt over een belangrijk park aan informaticaapparatuur. Een goed beheer met het oog op een optimale kwantitatieve en kwalitatieve levensduur vereist een degelijk onderhoud van het apparatuurpark en inherente software.

In afwachting van de installatie van nieuwe mainframe-infrastructuur, gemeenschappelijk voor de Vlaamse administratie, wordt de huur van mainframe van de departementen Onderwijs en Leefmilieu en Infrastructuur, inclusief de noodzakelijke software, verlengd. Daarnaast zijn er nog belangrijke exploitatiekosten ingevolge het gebruik van externe computerresources met inbegrip van de kosten van datatransmissie binnen een uitgestrekt informaticanetwerk.

5. Vorming

Inzake vorming worden de inspanningen van de vorige begrotingsjaren verder gezet. Opnieuw is er een fikse verhoging van het krediet, namelijk 22 procent ten opzichte van het budget 1992. Er is een krediet ingeschreven van 115,7 miljoen frank.

Dit krediet is verdeeld over een centraal of interdepartementaal gedeelte van 61,3 miljoen frank en een decentraal of departementaal gedeelte van 54,4 miljoen frank.

De stijging van het budget is vooral te wijten aan een stijging van de departementale kredieten. Ook hier werden trouwens kredieten ondergebracht uit andere programma's, conform de filosofie van het bestaansmiddelenprogramma.

De volgehouden inspanningen op het vlak van de vorming leiden tot verhoogde betrokkenheid van de diensthoofden en een verdere professionele ondersteuning van de opdrachthouders.

Het interdepartementale luik van het budget is in belangrijke mate gericht op de verdere uitbouw van een nieuwe management- en communicatiecultuur. Deze uitbouw zal vooral worden bereikt door het professioneel gehalte van de deskundigen inzake human resources, organisatieontwikkeling, integrale kwaliteitszorg en vorming verder te verhogen door middel van een opleidings- en coachingsproces.

Hierdoor moeten deze deskundigen in staat worden gesteld hun activiteiten en ervaringen in het kader van de organisatieontwikkeling en van een geïntegreerd personeelsbeleid te systematiseren en te vervolmaken en ten dienste te stellen van de rest van het ambtenarenkorps.

Daarnaast zal er blijvende aandacht zijn voor de behoeften aan management en leidinggeven van het jonge en middenkader. Dit gebeurt door middel van een algemene training die grote groepen van dit doelpubliek via actieve participatie en gevalsstudie laat kennismaken met een aantal fundamentele beginselen.

Een andere belangrijke uitdaging voor de vorming is de realisatie van een meer „ondernemende” cultuur door opleidingen te organiseren die zowel de schriftelijke als mondelinge, de interne als externe communicatie maximaal moeten ondersteunen. Taalvaardigheid en contact met de burger zullen hier centraal staan.

Ook de informatica-opleidingen voor de eindgebruikers blijven een belangrijke prioriteit binnen de altijd verder geïntegreerde omgeving waarin de Vlaamse administratie werkt.

De stijging van het budget situeert zich echter vooral in de onderscheiden departementale luiken waar de professionele ondersteuning van de departementale vormingsverantwoordelijken heeft bijgedragen tot een beter herkennen van de eigen behoeften en aldus tot een toename van de vraag.

Ook kan worden gesteld dat de actualiteit van een aantal vraagstukken heeft geleid tot het opbouwen van een geïntegreerd opleidingsprogramma, zoals dit het geval is voor bijvoorbeeld de administratie Aministratie.

Specifieke opleidingen voor professionals in de informatiacellen van de departementen moeten tevens bijdragen tot de verder informatisering van de diensten.

Tenslotte kan worden gesteld dat de ontvangst van nieuwe ambtenaren zowel departementaal als interdepartementaal wordt ondersteund door opleiding, werkbezoeken en stages, zodat door middel van het vormingsbudget een belangrijke aanzet wordt gegeven voor de uitbouw van een geïntegreerd ontvangstbeleid.

6. Sociale Dienst

Het krediet voor de toelage aan de VZW Sociale Dienst is in 1993 gelijk gebleven aan het krediet 1992.

De Sociale Dienst is in zijn huidige vorm operationeel sedert 1 januari 1991. Voor 1991 was het bedrag dat was ingeschreven 29 miljoen frank, in 1992 30 miljoen frank.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Een lid beoordeelt de kredietstijging voor de ambtenarenvorming positief. De opleiding en vorming van de stagiairs zijn van groot belang. Het imago van de Vlaamse administratie zal immers in de toekomst mede door hun deskundigheid worden bepaald.

Het lid wenst te vernemen of de in de beleidsverklaring van de Minister aangekondigde oprichting van een arbeidsgeeneeskundige dienst voor de Vlaamse administratie al is verwezenlijkt.

Verder wenst het lid te vernemen of ook in de Vlaamse administratie wordt voorzien in een niveau 2+ voor de houders van een HOKT-diploma. Zullen de ambtenaren van niveau 2 die in het bezit zijn van een HOKT-diploma automatisch in niveau 2+ worden opgenomen? Welke mogelijkheden zullen er voor ambtenaren van niveau 2+ zijn om over te stappen naar niveau 1?

In verband met de gesubsidieerde contractuelen vraagt het lid hoeveel dergelijke contractuelen er bij de Vlaamse administratie zijn tewerkgesteld en of hun tewerkstelling is gewaarborgd.

De burgerlijke ingenieurs van het Wegenfonds kregen sinds 1970 een produktiviteitspremie op basis van een ministeriële omzendbrief van 18 november 1969. Sinds 1 januari 1989 hebben de 38 naar het Vlaamse Gewest overgehevelde burgerlijke ingenieurs deze produktiviteitspremie niet meer ontvangen, niet omdat er geen budgettaire middelen beschikbaar waren, maar wel omwille van een betwisting met het Rekenhof. Het Rekenhof meent immers dat er geen rechtsgrond is voor de uitbetaling van de produktiviteitspremies. Ondertussen hebben de vroegere burgerlijke ingenieurs van het Wegenfonds die naar het Brusselse of Waalse Gewest zijn overgeheveld de produktiviteitspremie op grond van Executievebesluiten wel ontvangen. Welke maatregelen worden er genomen om ook in het Vlaamse Gewest de sinds drie jaar niet meer uitbetaalde produktiviteitspremies te regulariseren?

Meerdere leden vragen welke opdrachten de emancipatieambtenaar heeft en welke resultaten er ter zake tot nu toe zijn?

Een ander lid stelt vast dat er in de Vlaamse administratie heel wat veranderingsprocessen worden doorgevoerd. Het

lid vreest dat bij deze vele veranderingsprocessen de ambtenaren hun vertrouwen kwijt kunnen geraken, hetgeen demotiverend kan werken.

Motivering en responsabilisering zijn één van de grote doelstellingen van het ambtenarenbeleid. Motivering en responsabilisering hebben te maken met onder meer vorming en verloning, evaluatie, loopbaanversnelling en loopbaante rugzetting en ook met beleidsvoorbereidend werk.

Welke ervaringen heeft de Minister tot nu toe opgedaan met management by objectives ? Welke concrete acties wenst de Minister ter zake op te zetten ?

Bij de bespreking van de begroting 1992 heeft de Minister melding gemaakt van gerichte aanwervingen op basis van functie- en profielbeschrijvingen. De oproep van kandidaten is nu inderdaad meer gediversifieerd. Men duidt meer en meer aan voor welke instellingen de werving gebeurt. De functiebeschrijving is gedetailleerder. Wel betreft het slechts een beperkt aantal functies. Toch kan er een negatief effect zijn. Een aantal geïnteresseerden haken immers af, omdat ze er vanuit gaan dat ze bij zo'n gedetailleerde functiebeschrijving toch geen kans hebben. Op die wijze werkt een gerichte werving demotiverend. Sommigen interpreteren de gerichte werving immers als een tegen hen uitgesproken onbekwaamverklaring voor bepaalde functies.

Het lid is verder van oordeel dat, in het licht van de hoge huurprijzen in Brussel en de verkeersproblemen, de deconcentratie en decentralisatie moeten worden versneld. Dichter bij huis werken, kan motiverend werken. In welke mate wil de Minister diensten versneld deconcentreren en decentraliseren ?

In verband met de mobiliteit merkt het lid op dat er rekening moet worden gehouden met de rechten van het personeel op gelijke behandeling. Mobiliteit kan en mag niet enkel worden gebruikt volgens de vrijheid van de benoemende overheid.

Het lid vraagt of het niet wenselijk is om een regularisatiemogelijkheid te bieden aan al diegenen die nu in een tijdelijk, contractueel verband zijn tewerkgesteld bij de Vlaamse administratie. De nationale overheid heeft immers bij het Vast Wervingssecretariaat selectieproeven georganiseerd. De geslaagden van deze examens kunnen in dienst van de nationale overheid treden. Dergelijke selectieproeven werden niet georganiseerd voor de Vlaamse administratie.

Het lid meent tenslotte dat de bij de Vlaamse overheid gebruikte taal weinig begrijpelijk is voor de burger. Ook het veelvuldig gebruik van afkortingen, bijvoorbeeld AMINAL, AROL, ... is weinig verhelderend.

Een ander lid noemt de aanpak door de Minister van de problematiek en de uitdagingen van het Vlaams openbaar ambt voorbeeldig. De Minister wedt op een moderne structuur en op een nieuwe Vlaamse administratieve klasse. Terecht stelt de Minister een einde aan een administratief stelsel waarin iedereen dacht alles te kunnen en te mogen doen en worden. De Minister is op weg naar een functioneel Vlaams openbaar ambt.

Toch past enige reserve, bijvoorbeeld inzake timing.

Hoe evolueert de totale weddemassa de komende vijf jaar ?

De verloning is nu gebaseerd op aanwezigheid en niet op prestatie. De Minister wil daar verandering in. Kan de Minister dit toelichten en binnen welke termijn kan er een verandering worden verwacht ?

Welke resultaten zijn er met de matrixorganisatie en welke ervaringen heeft de Minister met de basisstructuur van de zes departementen ?

Welke centrale ambtelijke capaciteit op niveau is er aanwezig om de Vlaamse informatiestrategie te ondersteunen ?

Beschikt de Vlaamse Gemeenschap over alle noodzakelijke instrumenten om een geïntegreerd autonoom personeelsbeleid te kunnen voeren ? Is de inschakeling van het Vast Wervingssecretariaat ter zake wel geschikt ? Heeft men geen nood aan een eigen soepel instrument dat past in de nieuwe Vlaamse administratieve cultuur ?

Heeft men een beeld van het decentralisatiebeleid op termijn ? Zijn er beleidsanalisten en organisatieanalisten beschikbaar om het beleid te helpen vertalen in structuren en organisatieelementen ? Beleidsanalyse en organisatieanalyse zijn nodig om tot een gefundeerd, functioneel personeelsbeleid te komen. Als men op een bepaald ogenblik een volledig geïntegreerd en gefundeerd personeelsbeleid voert, dan kan men een eigen Vlaams beleid voeren.

Een ander lid vraagt hoe de Minister aankijkt tegen het idee van de nationale Minister van Pensioenen om de gewesten mee te laten instaan voor de financiering van de pensioenen van hun gewezen ambtenaren.

Nog een ander lid wenst te vernemen welke de taak is van de informatieambtenaar. Over welke uitrusting beschikt de informatieambtenaar ? Welke teleologie streeft men na ? Treedt de informatieambtenaar voor een gedeelte als ombudsman op of vervult hij louter een wegwijzerfunctie ?

Het lid vraagt hoever de uitvoering van het decreet van 23 oktober 1991 op de openbaarheid van bestuursdocumenten, in het bijzonder naar de Vlaamse administraties, is gevorderd.

Het lid vraagt verder hoe de in het nieuwe Vlaamse ambtenarenstatuut voorziene evaluatie van de ambtenaar zal verlopen. Zal de ambtenaar over een verhaalmogelijkheid tegen zijn beoordeling beschikken ?

Het lid wenst tenslotte te vernemen of het nieuwe ambtenarenstatuut aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd en of — indien het nieuwe ambtenarenstatuut een reglementair karakter heeft — de leden van de Commissie ter zake over enige inspraak- of overlegmogelijkheid zullen beschikken ?

Een ander lid wijst erop dat in Vlaams-Brabant quasi alle diensten van de Vlaamse administratie in Leuven worden gecentraliseerd. Na het Sint-Michielsakkoord zal de provincie Vlaams-Brabant bestaan uit de arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde. Een inwoner van Halle-Vilvoorde dient gemiddeld 70 kilometer af te leggen om de in Leuven gevestigde diensten te bereiken.

Het lid meent dat de gebouwen van de Vlaamse administratie moeten worden ingeplant volgens de bereikbaarheid ervan voor de burger.

Het lid dringt erop aan dat men er rekening mee zou houden dat een groot gedeelte van de bevolking van Vlaams-Brabant niet gediend is met een concentratie van diensten in Leuven. Via het openbaar vervoer zijn de centrale diensten in Brussel wel goed bereikbaar. Bij een deconcentratie van diensten zou men ook aan Halle-Vilvoorde moeten denken. De tijd dringt evenwel, want er is sprake van dat de Vlaamse diensten van de provincie Brabant op 1 januari 1995 zullen worden overgeheveld naar de hoofdplaats van de nieuwe provincie Vlaams-Brabant.

2. Antwoorden van de heer L. Van den Bossche, Vlaamse Minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

Arbeidsgeneeskundige dienst

Op 28 oktober 1992 heeft de Vlaamse Executieve een besluit genomen waarbij het arbeidsgeneeskundig toezicht voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt georganiseerd door een interbedrijfsgeneeskundige dienst. Over de taakafbakening tussen deze dienst en de administratieve gezondheidsdienst moet een protocol worden afgesloten. De Vlaamse Executieve heeft op 28 oktober 1992 eveneens een besluit genomen over de oprichting van een dienst veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen. Deze dienst is toevertrouwd aan de secretaris-generaal van het departement Coördinatie.

Niveau 2+

Het niveau 2+ wordt opgericht in de Vlaamse administratie. Dit is trouwens zo vastgesteld in het koninklijk besluit Langendries. De hele regeling omtrent het niveau 2+ zal worden uitgewerkt in het nieuwe ambtenarenstatuut.

De Minister verklaart dat zijn uitgangspunt hierbij is dat het niveau 2+ een functioneel niveau is : op bepaalde plaatsen wordt in functies voorzien waarvoor een HOKT-diploma noodzakelijk is. Gedeeltelijk is dit nu al zo. Inzake verpleging of sociale assistentie heeft men al aangeworven in relatie tot het in bezit zijn van een specifiek HOKT-diploma. Dergelijke specifiek op basis van hun HOKT-diploma aangeworven ambtenaren zullen automatisch in niveau 2+ worden opgenomen.

In de mate dat de personeelsformatie zo gedetailleerd blijft als nu het geval is, zal moeten worden onderzocht of bepaalde betrekkingen van niveau 2 geen betrekkingen van niveau 2+ moeten worden. Het lijkt evident dat er bij een secretaris-generaal een directiesecretaresse werkzaam is, dit is iemand in het bezit van een HOKT-diploma en dus van niveau 2+.

Voor toekomstige wervingen is er geen probleem, omdat men rechstreeks aanwerft op niveau 2+. Voor ambtenaren van niveau 2 die een plaats van niveau 2+ bezetten, kan een regularisatieexamen in overweging worden genomen. Wel komt er geen diplomavergoeding voor ambtenaren van niveau 2 die in het bezit zijn van een HOKT-diploma, en een betrekking van niveau 2 blijven uitoefenen. In de toekomst zal in de Vlaamse administratie de terminologie niveau 1, 2, 2+, 3 of 4 overigens worden vervangen door de terminologie niveau A, B, C, D en E.

De overgang van niveau 2+ naar niveau 1 zal mogelijk zijn via een examen bij het Vast Wervingssecretariaat.

Gesubsidieerde contractuelen – personeelsformatie

Op dit ogenblik zijn er 1.033 contractuelen in dienst. Onder hen bevinden zich 484 gesubsidieerde contractuelen voor tijdelijke behoeften, vervanging van afwezigen en vervanging van loopbaanonderbrekers. Het aantal precair bedraagt 729. Deze zijn geslaagd in een examen en worden naargelang van de mogelijkheden in de personeelsformatie opgenomen. De Inspectie van Financiën heeft ter zake een advies uitgebracht op 27 juli 1992.

De discussie over de gesubsidieerde contractuelen en de personeelsformatie moet echter in een breder kader worden geplaatst. De in een examen geslaagde gesubsidieerde con-

tractuelen kunnen in de personeelsformatie worden opgenomen. De discussie ter gelegenheid van het personeelsstatuut en de verloning gaat over het juiste aantal, waarbij geenszins uit te sluiten is dat een afslankingsoperatie wordt doorgevoerd. Deze moet niet per se alleen op de gesubsidieerde contractuelen worden toegepast.

De nationale overheid heeft een Pavlov-reflex ten opzichte van de gesubsidieerde contractuelen. Het is niet omdat iemand een gesubsidieerde contractueel is, dat men hem niet nodig heeft. Men kan zich gemakkelijker van een gesubsidieerde contractueel ontdoen, maar dit kan contraproductief werken. Hetzelfde geldt voor het nul-aanwervingsbeleid van de nationale overheid.

De Minister verklaart dat hij aan de secretarissen-generaal de opdracht heeft gegeven om een eerste inschatting van de getallen die gedurende de eerstkomende vier tot vijf jaar overbodig zijn of worden tengevolge van informatisering of van het afstoten van overbodige reglementeringen of het vereenvoudigen van reglementeringen. Het Parlement zal ooit de fundamentele vraag moeten beantwoorden : reglementeert men zoals keizer-kosters of reglementeert men zoals in de negentiende eeuw. Reglementeren zoals in de negentiende eeuw is het formuleren van de grote principes en de toepassing van deze grote principes aan de werkelijkheid overlaten. Dit betekent dat men aanvaardt dat er misbruiken zullen zijn. Daartegen moet dan op het veld zelf worden gereageerd en niet door het opnieuw veranderen van de reglementering. Dit houdt dan een uitdaging in voor de moraliteit van al degenen die de reglementering moeten toepassen. Zo weigert de Minister om in de plaats van de universiteiten te bepalen wie wel of niet mag cumuleren. Wel bepaalt de Minister dat een aantal betrekkingen een vermoeden van cumul meebrengen. Het gaat echter enkel over een vermoeden juris tantum dat door de universiteiten kan worden weerlegd. Aangezien het een moraliteitskwestie is en niet iedereen even moreel is, wordt daarbij een publikatieverplichting opgelegd. Een vereenvoudiging van reglementeringen kan dus een methode zijn om op termijn ambtenaren te besparen.

In het kader van de responsabilisering kan men de personeelsformatie niet langer opbouwen zoals nu het geval is. Waarom zou men, in plaats van een personeelsformatie op te leggen, niet eerder de geldmassa bepalen waarover een secretaris-generaal beschikt om het werk te doen met zijn personeel ? Op zo'n manier kan een secretaris-generaal binnen een bepaald budget zelf inschatten wat hij nodig heeft en wat hij niet nodig heeft bij afvloeiingen. Dat is een verregaande responsabilisering van de secretarissen-generaal. Dergelijk systeem wordt minder voorspelbaar en veronderstelt vanwege het beleid het afstaan van beslissingsmacht. Ook de vakbonden moeten daarbij beseffen dat men op voorhand geen de facto-garanties heeft. De Minister wijst erop dat dit momenteel enkel denkpistes zijn. Wel is het de bedoeling om dergelijk plan en dergelijke doeleinden naar voren te schuiven.

Een andere denkpiste kan erin bestaan dat men ten opzichte van bepaalde vormen van overtallen het initiatief neemt om bijvoorbeeld ambtenaren uit te nodigen om — tegen betaling van x procent van hun wedde — vervroegd hun activiteit te staken op 60 jaar. Zo kan men een versnelde afvloeiing realiseren die structureel een werkelijkheid wordt en budgettair slechts vertraagde effecten oplevert. Dit laat meer genuanceerd beleid toe.

Burgerlijke ingenieurs — Wegenfonds

De uitbetaling van de produktiviteitspremies wordt inderdaad tegengehouden door het Rekenhof. Het Rekenhof stelt dat de betaling niet is gebaseerd op een reglementaire bepaling, maar op een omzendbrief. De oplossing kan alleen via het statuut worden gegeven. Strikt juridisch heeft het Rekenhof gelijk.

De Minister meent dat het logisch is dat het statuut als reglementair besluit de produktiviteitspremies regelt ; de nodige kredieten werden immers altijd in de begroting opgenomen.

Emancipatieambtenaar

De Minister verklaart binnenkort het rapport van de emancipatieambtenaar aan de Commissie te zullen overhandigen.

Veranderingsprocessen — Vrees voor demotivering

Het human resources management moet hier rekening mee houden. Anderzijds bestaat er een soort natuurlijke reactie om het bestaande niet goed te vinden en schrik te hebben voor de toekomst die anders is.

Op sommige punten wil de Minister nu nog geen veranderingen doorvoeren, hoewel hij daar theoretisch voorstander van is. Zo is er naast een evaluatie van de prestatie zelf ook een evaluatie van de potentialiteiten mogelijk. De potentialiteitsevaluatie is belangrijk in de mate dat men bepaalde graden die men als leidinggevend beschouwt, wenst te handhaven. Als men bijvoorbeeld de betrekking van directeur als leidinggevende functie handhaaft, dan is een potentialiteitsevaluatie nodig. De Minister verklaart deze potentialiteitsevaluatie tot op heden niet samen met de evaluatie van de prestatie te durven doorvoeren, omdat dit zo vernieuwend is dat het vertrouwen volledig zou kunnen zoek raken.

Het invoeren van een ander evaluatiesysteem is vernieuwend en doet een aantal fundamentele vragen rijzen. Als men echter geen nieuw evaluatiesysteem invoert, is er geen cultuurverandering mogelijk.

Een ander gevaar van het veranderingsproces is de verscheidenheid van terzelfder tijd doorgevoerde veranderingen : een nieuw personeelsstatuut, een weddeschaalherziening, een andere managementcultuur. Dit kan leiden tot tegenstrijdige of als tegenstrijdig ervaren prikkels en demotivering in de hand werken. President Kennedy parafraserend kan men het proces resumeren tot : *Jet US never fear to change, but let US never change out of fear*". Men zal dus een evenwicht moeten vinden. Wel moet men een verandering op gang zetten, omdat het stelsel te lang stabiel gebleven is en zichzelf overleefd heeft in een gescleroseerde vorm.

Evaluatie

Een versnelling of vertraging in de evaluatie houdt in dat men functionele loopbanen uitbouwt waarbij de loopbaan kan worden versneld of vertraagd op grond van de evaluatie.

Er wordt niet voorzien in een echte beroepsmogelijkheid tegen de evaluatie.

Beslissingen moeten immers beslissingen zijn. Bij een evaluatie die op een beoordeling „onvoldoende” uitmondt, is er wel een korte beroepsprocedure mogelijk. De Minister betreft ter zake dat in het koninklijk besluit Langendries de pariteit met de vakbonden is behouden. De Minister is van

oordeel dat de vakbonden niet moeten worden betrokken bij een evaluatie en een beroepsprocedure. De vakbonden moeten hun personeelsleden verdedigen, maar moeten niet langs de andere kant van de balie staan. Dit komt immers neer op een functievermenging die slecht is voor de syndicale profilering en voor de beheersbaarheid van het systeem qua management.

Mutatie en mobiliteit

In de toekomst zal het mogelijk zijn om bij een bevordering terzelfder tijd een mutatie aan te vragen. Bij een aanstelling van een directeur zullen de ambtenaren die in aanmerking komen voor een bevordering tot directeur zich kandidaat kunnen stellen. Ook de ambtenaren die via mutatie van de ene dienst naar de andere kunnen overstappen, kunnen zich daarbij kandidaat stellen. Er wordt slechts één rangschikking opgemaakt. Er is dus geen recht op mutatie meer. Wel kan men een mutatie aanvragen en — als men ter gelegenheid van een bevordering als eerste wordt gerangschikt — bekomen.

De Minister verklaart geen voorstander te zijn van veel rechten op mutatie. Wel moet de overheid kunnen verplichten tot een mutatie. Dit is eenzijdig. De overheid moet echter in de closed shop-situatie van de administratie kunnen ingrijpen om tegemoet te komen aan de maatschappelijke veranderingen en uitdagingen. Voor de overheid staat daartegenover de plicht om op haar kosten de ambtenaren vormingsmogelijkheden te bieden binnen de normale arbeidstijd.

Het uitschrijven van alle mogelijke regels inzake gelijke behandeling werkt in vele gevallen contraproductief inzake management. Men moet weten wat men wil inzake openbaar ambt. Ofwel bouwt men het openbaar ambt uit tot een efficiënt en effectief geheel dat vergelijkbaar is met grote privé-firma's en draagt men daarvan de gevolgen in het statuut ; ofwel verwoordt men een consensus volgens dewelke het openbaar ambt minder effectief en efficiënt mag zijn omwille van de bijkomende verplichtingen en de remmen inzake management. Dit is de keuze die de politieke wereld moet maken. De politieke wereld gaat gemakkelijk in op de discussie over efficiëntie en effectiviteit. Maar 'quand le vin est tiré, il faut le boire,,.

Management by objectives

Hier en daar wordt dit al toegepast. Bij de dienst studietoelagen loopt ter zake een experiment dat eveneens gepaard gaat met een deregulering van de arbeidstijd en met een beperking tot het opnemen van vakantiedagen gedurende bepaalde maanden. Ook bij andere diensten zijn nu experimenten in uitvoering. De ervaringen zijn eerder positief. Er is ook een duidelijkheid naar de dienst zelf. De dienst weet wat wordt geviseerd en welke target moet worden behaald.

Gerichte werving

Tot op heden is de gerichte werving maar weinig toegepast en enkel waar het nodig was. Meestal ging het om specifieke ambten met een hogere dan normale aanvangswedde. Een gerichte werving kan inderdaad als een onbekwaamverklaring worden beschouwd. Men moet immers over de juiste kwaliteiten beschikken om bepaalde functies te vervullen.

Een lid merkt op dat men voor bepaalde topfuncties enkel Belg moet zijn en een universitair diploma bezitten en dat men voor andere, lagere functies een heel scherp profiel uittekent.

De Minister wijst erop dat dan veel personen kandidaat kunnen zijn voor topfuncties. Een gerichte werving is evenwel niet bedoeld als de gewone regel en ontwijkt de normale wervingsprocedure niet. Wel wordt — hetgeen een grote moeilijkheid is voor het Vast Wervingssecretariaat — een stuk commitmentevaluatie toegevoegd.

Deconcentratie — decentralisatie

De Minister erkent dat men ter zake zwak staat qua filosofie. Decentralisatie en deconcentratie zijn te weinig in het veranderingsproces ingebouwd. Wel moet men rekening houden met de mogelijkheden inzake informatisering. De helft van de ambtenaren van het departement Onderwijs zal over ten hoogste drie jaar Brussel hebben verlaten. De werkstations zullen immers uitzwermen over heel Vlaanderen. De mogelijkheden inzake deconcentratie en decentralisatie zullen door de informatisering stelselmatig vergroten. Het tempo van de decentralisatie moet zijn afgestemd op het tempo van de verandering van de organisatiestructuur en de informatisering. Het gevaar zou kunnen zijn dat het decentralisatietempo het tempo van de organisatieverandering niet volgt. Indien dit het geval blijkt, zal de vraag naar een versnelde decentralisatie worden gesteld.

Correct en helder taalgebruik

De Minister is zich ten volle bewust van de noodzaak om een keurige taal te gebruiken. De afkortingscultuur is inderdaad een kwaal. Ter zake is een bewustwordingsproces bij de ambtenaren nodig. Ambtenaren dienen te beseffen dat ze een dubbele taak hebben : de wetten en decreten met gelijkheid op de burgers toepassen en ervan uitgaan dat de burgers hun cliënten zijn. Daarom moeten ambtenaren begrijpelijke brieven schrijven. Dit is een zeer moeilijke taak. Technisch-juridisch zijn de brieven wel juist, maar de begrijpelijkheid ervan kan veel beter. Ook de weddefiches zijn onleesbaar, terwijl men als ambtenaar toch mag verwachten dat men zijn weddeberekening kan begrijpen.

Evolutie van de weddemassa

De evolutie zal afhangen van de door te voeren afslankingsoperatie. Persoonlijk vindt de Minister niet dat de weddemassa moet worden verminderd, wel moet ze over minder mensen kunnen worden verdeeld. De weddemassa moet normaal evolueren. Als men erin slaagt om met minder ambtenaren meer te realiseren, dan zijn substantiële weddeverhogingen mogelijk bij de herziening van de weddeschalen. Politiek moet men er over akkoord gaan dat, niettegenstaande er zich de komende periode meer en meer een tewerkstellingsprobleem aftekent, het openbaar ambt niet zoals in de zeventiger jaren de rol van opslorper van de werkloosheid speelt. Integendeel zal het openbaar ambt een deel bijkomende werkloosheid creëren.

Verloning op basis van prestaties

Ter zake zullen voorstellen worden geformuleerd ter gelegenheid van de algemene weddeherziening. Daarbij zal ook rekening worden gehouden met de situatie van niveau 1 en het management by objectives.

De Minister verklaart dat het vroegere spanningsveld tussen de hoogste en laagste wedden moet worden hersteld. Op dit ogenblik is dit minder dan 1 tegen 6. Een spanningsveld van 1 tot 7 is zeker niet te veel. Het spanningsveld moet trouwens worden verdedigd als onderdeel van het personeels-

beleid. Men moet er zich niet over schamen om topambtenaren veel te betalen.

Matrixorganisatie

De matrixorganisatie is nu in uitvoering. Wel zijn er nog drie probleemgebieden : de informatica, de logistiek en het human resources management. Het human resources management is eerder een intern probleem dan een probleem van matrixorganisatie, in die zin dat de betrokkenen de neiging hebben om zich al te theoretisch op te stellen. Het betreft ook een probleem van administratieve cultuur. Openbare Werken en Onderwijs zijn immers met hun cultuur naar het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap overgekomen. Openbare Werken is overgekomen met een eigen matrix. Dit legt een druk op de logistiek. Het gaat om een langzaam veranderingsproces.

Ervaring met zes departementen

De Minister verklaart dat hij zich persoonlijk nog altijd afvraagt of het niet beter was geweest om Openbare Werken afzonderlijk te houden. De top van het departement Leefmilieu en Infrastructuur komt bijna volledig van Openbare Werken. Dit legt een hypotheek op het departement. De idee van een samenwerking tussen Leefmilieu en Infrastructuur slaat wel goed aan bij het middenkader. Binnen een aantal jaren is de top van het departement Leefmilieu en Infrastructuur aan vervanging toe. Misschien ligt de situatie dan anders.

Personeelsbeleid

De Minister verklaart dat hij op verschillende wijzen probeert een personeelsbeleid uit te bouwen. Benoemingsbeleid is een vorm van personeelsbeleid. Zo zullen inzake benoemingen niet alle vrije plaatsen worden open verklaard. Als er in sommige departementen bijvoorbeeld 18 betrekkingen vrij zijn, is het mogelijk dat er slechts 4 betrekkingen worden open verklaard, omdat er slechts 4 ernstige kandidaten zijn en het anders voor de rest gewoon een opvullen van plaatsen zou zijn, zodat veelbelovende jonge ambtenaren feitelijk worden gebarreerd.

Vast Wervingssecretariaat

De Minister verklaart dat het Vast Wervingssecretariaat nog altijd niet met de nieuwe beheersstructuren werkt, hoewel er een akkoord dienaangaande is. Het akkoord is al meer dan een jaar oud en is nog niet in uitvoering. Deze uitvoering wordt ook van dag tot dag moeilijker omdat het cultuurverschil toeneemt. De snelheid waarmee de Vlaamse overheid een eigen cultuur ontwikkelt, verschilt sterk van de snelheid van andere overheden. Meer en meer zal men een politieke discussie over een eigen Vlaams Wervingssecretariaat moeten aangaan.

Financiering van de pensioenen

De Minister verklaart dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap van de nationale overheid geen financiële middelen hebben ontvangen om pensioenen uit te betalen. Wel kan een regeling worden aanvaard in verband met de weddeaanpassingen. Als men de weddes in de Vlaamse administratie sterk verhoogt, wordt een zware factuur naar de nationale overheid toegestuurd. Als men de pensioenen nationaal houdt, is de Minister bereid om te discussiëren

over de lijn van wedde die de nationale overheid garandeert in de pensioenen. Als de Vlaamse administratie boven die lijn betaalt, zijn er twee mogelijkheden. Ofwel betaalt men het gedeelte boven de lijn buiten de pensioenvorming, hetgeen een ontkoppeling tussen weddestructuur en pensioenstructuur inhoudt, ofwel draagt men zelf bij in de pensioenvorming voor het gedeelte boven de lijn. Verder gaan dan afspraken maken over de weddelijn komt neer op het herschrijven van de bijzondere financieringswet.

Een lid wijst erop dat, als de door de Vlaamse Gemeenschap gedane inspanning om het aantal ambtenaren af te slanken niet in andere landsgedeelten wordt gevolgd, men eveneens in een vertekende situatie terecht komt.

Een met de pensioenen vergelijkbare situatie bestaat bij de vakbondspremies. De vakbondspremies worden nog voor twee derden door de nationale overheid betaald. Het is onlogisch dat de nationale overheid nog vakbondspremies uitbetaalt voor ambtenaren die niet voor de nationale overheid werken.

De Minister erkent dat een verschillend personeelsbeleid van de onderscheiden overheden op termijn een weerslag heeft, zelfs indien er afspraken zijn over de weddelijn waarvoor de nationale overheid het pensioen garandeert. De financiering van de pensioenen is als dossier niet zo eenvoudig als nu wordt ingeschat.

Informatieambtenaar

De taak van de informatieambtenaar bestaat erin een band met de burgers te leggen. De informatieambtenaar moet informatie verstrekken en de weg naar de informatie tonen. Ook dient hij op een gestructureerde wijze voorlichting te geven. De informatieambtenaar kan daarbij — tegen betaling — een beroep doen op de bestaande mogelijkheden bij de nationale overheid.

Openbaarheid van bestuursdocumenten

De uitvoeringsbesluiten van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten worden weldra aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Statuut-evaluatie

De in het personeelsstatuut voorziene evaluatie is een beschrijvende evaluatie. Daarbij zijn er richtlijnen over hetgeen moet worden beschreven. Het betreft geen resumerende evaluatie. Tenzij bij een “onvoldoende,,,” wordt bij de evaluatie geen conclusie vermeld. De evaluatie speelt een rol bij de versnelling of vertraging van de functionele loopbaan en zal voor een gedeelte meespelen bij bevorderingsdiscussies.

Het personeelsstatuut wordt vastgesteld in de vorm van een besluit van de Vlaamse Regering. De Minister heeft er geen bezwaar tegen dat de Vlaamse Raad in plenaire vergadering een themadiscussie zou houden over dit personeelsstatuut.

Een lid meent dat dergelijke discussie beter in de Commissie wordt gehouden. De Minister is het hiermee eens.

Centralisatie van diensten in Leuven — bereikbaarheid vanuit Vlaams-Brabant

De druk vanuit Leuven op de Vlaamse Regering is nu iets verminderd. Dit opent misschien mogelijkheden om rekening te houden met de verzuchtingen van Halle-Vilvoorde.

Informatiecapaciteit

De informatiecapaciteit is voldoende. In de centrale administratie zijn 80 personeelsleden beschikbaar inzake informatica, in het departement Onderwijs 85 en in het departement Leefmilieu en Infrastructuur 35. Op dit ogenblik ligt het probleem bij communicatiestoornissen tussen DIC en de centrale administratie en bij de onderbenutting van de capaciteit die men bij de centrale administratie heeft.

Een lid wijst erop dat bij de ombudsmensen te veel de nadruk wordt gelegd op het oplossen van individuele problemen. Het lid meent dat indien een beperkt aantal mensen in de Vlaamse administratie ten opzichte van de bevolking als wegwijzer zouden optreden, dit een goede dienst aan de bevolking zou zijn.

De Minister gaat hiermee akkoord.

Een lid stelt vast dat men ook vragen kan stellen over het definiëren van de taken. De bevolking gaat ervan uit dat alles moet kunnen en dat de overheid voor alles moet zorgen.

Het lid verklaart dat hij het moeilijk heeft met termen als **human resources management** in een Vlaamse context. Nu is dit een modieuze term. Binnen tien jaar zijn er andere termen. In feite gaat het om een geïntegreerd personeelsbeleid waarin mensen centraal staan. Men zou gezamenlijk een inspanning moeten doen om gewoon Nederlands te gebruiken.

III. STEMMINGEN

De aan de Commissie toegewezen gedeelten van de decreetsbepalingen en van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting worden bij indicatieve stemming eenparig aangenomen.

Bij indicatieve stemming verklaart de Commissie eenparig dat de administratieve begroting in overeenstemming is met de inhoud en de doelstellingen van de haar toegewezen gedeelten van de algemene uitgavenbegroting.

DEEL II – BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

1. INLEIDING DOOR DE HEER T. KELCHTERMANS, VLAAMSE MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, RUIMTELIJKE ORDENING EN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

Tijdens de eerste negen maanden van het beleid van de Minister werd de methodologische basis gelegd en werd concreet gestart met de uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota, die op 1 april 1992 werd bekend gemaakt. Het vooropgestelde doel is duidelijk : op basis van een globale visie, continuïteit en efficiëntie in het beleid brengen die uiteindelijk de gemeenschap in het algemeen en de burger in het bijzonder moeten ten goede komen.

Dit vertaalt zich in gedetailleerde kwantitatieve en kwalitatieve behoeftenanalyses per sector (Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden) die, geprogrammeerd in de tijd, concrete acties op gang brengen. De invulling hiervan vindt men in de “krachtlijnen,, de “kengetallen 1993,, , de “kengetallen voor de toekomst,, en de inleidende teksten van de beleidsnota’s, gevoegd bij de bespreking van de sectoriële budgetten 1993.

Inzake Binnenlandse Aangelegenheden werd gestart met het verschaffen van een kwalitatieve meerwaarde aan de gemeenten en hun burgers : de afbouw van de administratieve voogdij en de vereenvoudiging en bespoediging van procedures. Anderzijds werd consequent gewaakt over het strikt toepassen van de nieuwe financiële zekerheden, die men de gemeenten heeft willen bezorgen via het Investeringsfonds en het Gemeentefonds (stijging met 1,5 miljard frank). In totaal wordt alleen al binnen het budget “lokale en regionale besturen,, meer dan 43 miljard frank door het gewest ter beschikking gesteld. Dit is gemiddeld meer dan 140 miljoen frank per gemeente en vertegenwoordigt 9 % van het totale gewestbudget.

Samen met de responsabilisering van het gemeentebestuur zelf, beschikken de gemeenten hierdoor over een grote beleidsmarge. De problematiek van de grootsteden vraagt evenwel verdere aandacht die niet gefragmenteerd, maar integendeel globaal binnen het kader van alle beleidsdomeinen, moet worden beschouwd.

In het algemeen kan worden gesteld dat, en dit moge blijken uit de hiernavolgende gegevens, een aanzet werd gegeven om binnen een langere termijnvisie de volgende drie jaren een vernieuwd gemeentelijk, ruimtelijk en investeringsbeleid te voeren, dat finaal direct voelbaar moet zijn voor de burger.

KRACHTLIJNEN

* De dotatie van de overheidsfondsen

a) Vlaams Gemeentefonds en Provinciefonds gezonde financiën door zekerheid over de middelen

b) Investeringsfonds : de werking wordt geëvalueerd

* Nieuw ontwerpdecreet administratief toezicht : verregaande versoepeling en vereenvoudiging

* Personeel : naar een vernieuwend beleid

* Het Vlaams Financieringsfonds : een specifieke bijdrage voor de grootstedelijke problematiek

KENGETALLEN 1993

- * Vlaams Gemeentefonds : 37.185,9 miljoen frank
- Vlaams Provinciefonds : 2.952,6 miljoen frank
- Bijzondere Dotatie : 1.128,5 miljoen frank

- * Trekkingsrechten Investeringsfonds : 4058,8 miljoen frank

- * Pensioenlasten grote steden : 865 miljoen frank
- Specifieke tussenkost schulden Antwerpen : 500 miljoen frank

- * Vorming lokale ambtenaren : 5 miljoen frank

Het beleid inzake Binnenlandse Aangelegenheden heeft als belangrijkste doelstelling bij te dragen tot de ontwikkeling op lokaal en provinciaal vlak van een zo goed mogelijk overheidsbestuur ten bate van de bevolking.

Concreet moet die opdracht worden ingevuld, enerzijds door richting te geven aan het beleid via decreten, besluiten en omzendbrieven en anderzijds door een vlotte organisatie en uitoefening van het administratief toezicht, alsmede door een efficiënt beheer van de overheidsfondsen.

Het Gemeentefonds, Provinciefonds en Investeringsfonds moeten aan de besturen de nodige zekerheid inzake middelen verschaffen om een efficiënt en kwalitatief bestuur voor de burger te kunnen uitbouwen.

De geschetste doelstellingen komen tot uiting in het beleid en de begroting Binnenlandse Aangelegenheden voor 1993.

1. De dotatie van de overheidsfondsen

a) Vlaams Gemeentefonds en Provinciefonds : Gezonde financiën door zekerheid over de middelen

Het Vlaams Gemeentefonds, als uitermate belangrijke algemene financieringsbron voor de gemeenten, wordt geregeld door de decreten van 31 juli 1990, wat de evolutie van de dotatie betreft, en van 7 november 1990 inzake de verdeelingsregeling. De dotatie van het Vlaams Gemeentefonds bedraagt 37,185 miljard frank in 1993.

Het decretaal vastgelegde mechanisme, waardoor de dotatie van het Gemeentefonds evolueert met de inflatie, verhoogd met één vierde van het verschil tussen de rente en de inflatie heeft tot gevolg dat 1.546,8 miljoen frank bijkomende middelen aan het Gemeentefonds worden toegewezen. Dat is een verhoging met 4,34 % ten opzichte van 1992, bekomen ten gevolge van een inflatie van 2,71 % en een gemiddeld rentepeil van 9,24 %.

Hoezeer de decretale regeling van het Gemeentefonds een structurele factor is geworden voor het herstel en het behoud van gezonde gemeentelijke financiën komt wellicht nog het best tot uiting in de evolutie van dit fonds gedurende de jongste tien jaren.

Het is verheugend vast te stellen dat, mede dank zij deze decretale maatregelen alle begrotingen van de Vlaamse steden en gemeenten in evenwicht zijn, hoewel niet kan worden ontkend dat de druk op de begrotingen in een aantal gevallen opnieuw zeer groot wordt.

De evolutie van de personeelsuitgaven is zeker niet vreemd aan deze ontwikkeling.

Toch moet uit de feiten worden vastgesteld dat de evolutie van het Gemeentefonds nu gelijkmatig verloopt met de na-

tuurlijke ontwikkeling van de gemeentelijke uitgaven zelf. Doordat de gemeenten zekerheid hebben bekomen over die ontvangsten kunnen zij nu veel beter hun financieel beleid sturen.

Tabel :Overzicht van de dotatie van het Gemeentefonds aan de gemeenten van het Vlaamse Gewest (exclusief Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn)

Jaar	Dotatie gemeente	Evolutiepercentage
1983	32.171.056.437	
1984	33.657.116.777	+ 4,62
1985	34.563.534.816	+ 2,69
1986	35.616.068.552	+ 3,05
1987	33.397.267.822	- 6,23
1988	32.870.902.155	- 1,57
1989	32.396.615.000	- 1,44
1990	32.396.615.000	—
1991	33.961.400.000	+ 4,83
1992	35.639.100.000	+ 4,94
1993	37.185.900.000	+ 4,34

Het Vlaams Provinciefonds verhoogt tot 2.952,6 miljoen frank, een groei met 78 miljoen frank of 2,71 %. Dit fonds is louter gekoppeld aan de inflatie.

b) Investeringsfonds : de werking wordt geëvalueerd

Het Investeringsfonds, opgericht bij decreet van 20 maart 1991, bundelt het overgrote gedeelte van de subsidies voor investeringen die de overheid ter beschikking stelt van de regionale en lokale besturen. Hierdoor kunnen die besturen nu een veel betere planning opmaken wat hun investeringsprogramma betreft.

Bovendien beslissen zij nu zelf over de investeringen waarvoor zij trekkingsrechten wensen aan te wenden.

Uiteindelijk leidt deze werkwijze tot een snellere aanvang en subsidiëring van de werken.

Voor 1993 werd de dotatie vastgesteld op 4.058,8 miljoen frank. Dat bedrag is samengesteld uit een dotatie van 4.008,8 miljoen frank voor het Vlaamse Gewest (provincies en gemeenten) en een dotatie van 50 miljoen frank voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad.

Tegenover 1992 stijgt het Investeringsfonds slechts met 56,4 miljoen frank, dit is plus 1,4 %. Die geringe stijging is het gevolg van de dossiers in de overgangsfase die nog op de "klassieke,, wijze subsidies bekomen. Vanaf 1994 is die overgangsfase beëindigd, zodat dan de volledige geïndexeerde dotatie aan de regionale en lokale besturen zal kunnen worden uitgekeerd.

Vanaf 1993 wordt het Investeringsfonds terug volledig gebudgetteerd. Op termijn moet dit tot lagere rentelasten voor het Vlaamse Gewest leiden. Bovendien komt de herbudgettering de doorzichtigheid van de Vlaamse begroting ten goede. De opname van voorschotten op de trekkingsrechten creëert een financiële last die in de uitgavenbegroting terug te vinden is (basisallocatie 21.02) voor een bedrag van 180 miljoen frank. De rentelasten worden bepaald door het bedrag van de opgenomen trekkingsrechten en het tijdstip van de uitbetaling.

Inzake de concrete werking van het Investeringsfonds werd al bij de bespreking van het decreet van 20 maart 1991 de oprichting aangekondigd van een bijzondere werkgroep ad hoc, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken kabinetten, de administratie en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.

Deze werkgroep werd intussen opgericht, vergadert regelmatig en zal, zoals afgesproken, haar conclusies mededelen op basis van twee jaar werking. Daar het nieuwe Investeringsfonds in werking is getreden op 1 januari 1991 zal die evaluatie betrekking hebben op de periode tot eind 1992.

Begin 1993 kan, op basis van de conclusies van die commissie, worden beoordeeld in hoeverre een aanpassing van het Investeringsfonds wenselijk en haalbaar is.

De problemen die blijven bestaan, zijn voornamelijk te situeren op een dubbel vlak :

a) het uitvoeren van grote projecten wordt bemoeilijkt, al is dat voor een deel opgevangen door de onbeperkte overdraagbaarheid van de trekkingsrechten ;

b) gekoppeld aan de problematiek van de grote werken is er het probleem van de uitvoering van de prioritaire rioleringen en de gecombineerde werken.

Toch wenst de Minister nu al te waarschuwen tegen diepgaande wijzigingen in het toepassingsgebied van het Investeringsfonds waardoor de principes ervan zouden worden uitgehouden.

Men moet uiterst voorzichtig zijn om materies uit het Investeringsfonds te lichten, teneinde ze terug op de “klassieke”, wijze te subsidiëren. Dat zou het Investeringsfonds op korte tijd uithollen en zijn bestaansreden ontnemen.

De meeste betrokkenen ervaren het Investeringsfonds als een aanzienlijke verbetering in de financiële verhoudingen tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten doordat er grote zekerheid is ontstaan met betrekking tot de beschikbare middelen en daarenboven de autonomie wordt versterkt. Het nieuwe Investeringsfonds biedt onmiskenbaar meerdere voordelen :

1) Objectiviteit en neutraliteit bij de verdeling van het beschikbare subsidiepakket. De Minister herhaalt dat het subsidiëringvolume ten opzichte van het vroegere stelsel niet werd verminderd en dat toendertijd voor elke frank toegekende subsidie 7 frank moest worden geweigerd. De belangrijkste kritiek op het Investeringsfonds is inderdaad dat de globale middelen te beperkt zijn. .

2) De gemeente bepaalt thans autonoom de prioriteiten inzake het gebruik van de subsidies. De eigen verantwoordelijkheid wordt dus vergroot.

3) De gemeente heeft zekerheid over de subsidieerbaarheid binnen een korte termijn. In het vroegere stelsel moest soms jaren worden gewacht op het effectief ontvangen van toegezegde subsidies, die dan vaak moesten worden geprefinancierd, waardoor de kosten voor de gemeente aanzienlijk verhoogd werden.

4) Het is nu mogelijk een ernstige meerjarenplanning te maken van de investeringen, met de zekerheid inzake de beschikbare subsidies. Dat is ook van belang voor een orthodox begrotingsbeleid en financiële planning. In elk geval moet, wat de evaluatie van het Investeringsfonds betreft, worden gewacht op de conclusies van de voormelde commissie.

2. Nieuw ontwerpdecreet administratief toezicht : verregaande versoepeling en vereenvoudiging.

Overeenkomstig het regeerakkoord en zijn beleidsverklaring heeft de Minister aan de Executieve een voorontwerp van decreet voorgelegd, waarbij het administratief toezicht op de gemeenten wordt versoepeld, vereenvoudigd en in zijn procedure verkort.

De manier waarop het administratief toezicht wordt georganiseerd en uitgeoefend, is kenmerkend voor de wijze waarop de centrale (Vlaamse) overheid haar relatie met de gemeenten gestalte wenst te geven. Het ontwerpdecreet strekt ertoe de rol van de gemeenten te erkennen als partners in een gezamenlijk overheidsbeleid. Dat komt tot uiting in een verregaande vereenvoudiging van het toezicht, doch gekoppeld aan een daadwerkelijke responsabilisering van de besturen.

Een efficiënte organisatie van het bestuurlijk toezicht onderstelt dat op het gemeentelijk bestuursniveau snel rechtszekerheid ontstaat over de getroffen besluiten, terwijl anderzijds de nodige waarborgen in de procedure worden ingebouwd opdat de besluiten op een degelijke manier en binnen een kort bestek worden onderzocht. Ondoeltreffende procedures moeten worden weggewerkt. De doelstellingen worden als volgt bereikt :

1°) Het verplicht doorzenden van dossiers naar de hogere overheid wordt in de toekomst beperkt tot enkele besluiten met belangrijke juridische en financiële gevolgen.

Een omvangrijke en vaak nutteloze papierstroom naar het provinciaal niveau wordt zo vermeden. Het overgrote gedeelte van de bestuurshandelingen, die het voorwerp uitmaken van besluiten waarvan de doorzending niet langer wordt verplicht, zullen zonder verdere formaliteiten uitvoerbaar worden na verloop van dertig dagen, behalve wanneer zij, bijvoorbeeld ten gevolge van een ingediend bezwaar, door de toezichthoudende overheid worden opgevraagd.

Voor veruit de meeste gemeenteraadsbesluiten geldt bijgevolg niet langer de verplichting ze naar het provinciebestuur door te zenden. Enkel een lijst met een beknopte omschrijving van de geregelde aangelegenheden zal nog naar de gouverneur worden gestuurd. In het kader van een verhoogde aandacht voor de openbaarheid van bestuur wordt deze lijst terzelfder tijd neergelegd op het gemeentehuis, waar iedereen er altijd kennis van zal kunnen nemen.

2°) Uit zorg voor een grote harmonisering van het toezicht worden volkomen gelijke procedures ingevoerd voor alle gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de gemeenten op basis van hun inwonersaantal of van de klassen waarbij zij zijn ingedeeld.

3°) Het optreden van de toezichthoudende overheid wordt in alle gevallen zonder onderscheid gekoppeld aan beperkte en zeer eenvormige termijnen. Het verstrijken van de termijn heeft steeds de uitvoerbaarheid van het getroffen besluit tot gevolg. De termijnen zijn in geen enkel geval verlengbaar.

4°) Het administratief toezicht wordt in de regel uitgeoefend op het niveau van de provinciale overheid, met mogelijkheid van beroep bij de Executieve. Deze procedure geldt zowel voor het bijzonder als voor het algemeen toezicht.

Enkel in de gevallen waarin de gemeenteraadsbesluiten een bijzonder belangrijke en in de tijd langdurige invloed hebben op de gemeentelijke financiën wordt het goedkeuringstoezicht rechtstreeks door de Executieve uitgeoefend. Dat is het geval voor de personeelsformaties en de schuldherschikkingen.

Daarnaast blijven, omwille van de financiële gevolgen voor het Vlaamse Gewest, de begrotingen van de gemeenten die verplichtingen hebben tegenover het Vlaams Financieringsfonds, onderworpen aan de rechtstreekse goedkeuring door de Executieve, na advies van de Bestendige Deputatie.

5°) Inzake de uitoefening van het algemeen toezicht wordt de autonomie van de gemeenten versterkt door aan de controle van het algemeen belang een beperkende definitie te geven. Het opportuniteitstoezicht wordt beperkt tot een controle op het naleven van de algemene beginselen van een behoorlijk en goed bestuur en tot een toetsing van de bestuursdaden aan belangen die hoger zijn dan de loutere belangen van de lokale overheid zelf.

6°) Het aantal materies dat onderworpen blijft aan het bijzonder (goedkeurings)toezicht wordt beperkt tot die aangelegenheden die van doorslaggevend belang zijn voor het gemeentelijk bestuur, inzonderheid de weerslag op de financiën :

- de begrotingen, rekeningen en schuldverschikkingen ;
- de personeelsformaties.

Dit ontwerpdecreet zal eerstdaags in de commissie worden besproken, nadat de Executieve ermee heeft ingestemd en de Raad van State er advies over zal hebben uitgebracht.

3. Personeel : naar een vernieuwend beleid.

Inzake het personeel van gemeenten en provincies werd de basis gelegd voor de ontwikkeling van een vernieuwend beleid. Ter gelegenheid van de sectorale onderhandelingen werd overeengekomen dat de intersectorale overeenkomst voor het geheel van het overheidspersoneel, eveneens van toepassing kan worden gemaakt op het personeel van de lokale en de regionale besturen.

Dit houdt in dat de weddeschalen van het personeel in de periode 1992-1993 mogen worden verhoogd met maximaal 5 %. In 1991 was reeds een loonsverhoging van 1 % onderhandeld.

Deze overeenkomst betekent een versterking van de autonomie, vermits werd afgesproken dat de provincie- en gemeentebesturen, binnen de aangereikte vork van 5 % , mogelijke loonsverhogingen zelf autonoom bepalen en in volle verantwoordelijkheid kunnen beslissen over de weddeverhogingen die zij wensen toe te passen en over het tijdstip waarop zij die wensen toe te staan aan hun personeel.

Die eigen verantwoordelijkheid sluit evenwel in dat zij de nodige middelen voor de financiering op hun begroting moeten uittrekken en tevens, wat de gemeenten betreft, de weerslag ervan moeten doortrekken in een sluitend meerjarig financieel beleidsplan.

Ter zake benadrukt de Minister dat, in tegenstelling tot hetgeen in het verleden wel eens het geval was, de desbetreffende omzendbrief aan de provincies en gemeenten onmiddellijk rechtstreeks werd bekendgemaakt en verschenen is in het Belgisch Staatsblad vóór met de opmaak van de begrotingen 1993 in de provincies en gemeenten werd gestart en zodanig tijdig dat, zo nodig, nog een begrotingswijziging kan worden doorgevoerd.

Belangrijk is eveneens dat tegelijkertijd een aantal principes in verband met kwalitatieve maatregelen op het vlak van het personeelsstatuut werden afgesproken, die dit najaar verder concreet moeten worden uitgewerkt in een overleg waaraan de provincies en gemeenten zelf kunnen deelnemen. Het vaststellen van de grote krachtlijnen van het personeelssta-

tuut die gemeenschappelijk zijn voor alle besturen, zal de autonomie van de provincies en gemeenten vergroten om de statutaire bepalingen verder in te vullen.

Tegelijkertijd wordt het administratief toezicht op dat statuut verlicht via het ontworpen decreet.

Daarnaast wordt vanuit het beleid een verhoogde aandacht besteed aan de vorming van het personeel. De nodige overlegstructuren werden opgezet met directe inspraak van de gemeenten en provincies. In de begroting 1993 werd een specifiek krediet van 5 miljoen frank ingeschreven om de vorming van lokale ambtenaren structureel te ondersteunen.

4. Het Vlaams Financieringsfonds : een specifieke bijdrage tot de grootstedelijke problematiek.

Bij de eigenlijke begroting bevindt zich ook, als afzonderlijk document, de begroting van het Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën, opgericht bij decreet van 20 december 1989.

Het Vlaams Financieringsfonds is wat het Vlaamse Gewest betreft, de rechtsopvolger van het vroegere nationale Hulpfonds, opgericht bij het koninklijk besluit nummer 208 van 23 september 1982 (het zogenaamde fonds-Nothomb). Dit fonds prefinancierde de financiële lasten, voortkomend uit de schulden van een aantal steden, in casu Antwerpen en Gent, wat het Vlaamse Gewest betreft.

Het Vlaamse Gewest heeft via het Vlaams Financieringsfonds de verplichtingen van het Fonds Nothomb overgenomen en staat tevens in voor de recuperatie van de schulden bij de steden Antwerpen en Gent volgens modaliteiten, vastgelegd in afzonderlijke overeenkomsten met deze beide steden.

Volgens die overeenkomsten recupereert het Vlaams Financieringsfonds in 1993 een annuïteit van 5,5 miljard frank van Antwerpen en van 767.334.000 frank van Gent.

In verband met de oplopende annuïteit van de stad Antwerpen en rekening houdend met haar bijzondere schuld situatie heeft de Vlaamse Executieve beslist om de voor 1993 verschuldigde annuïteit te beperken tot het in 1992 verschuldigde bedrag, in casu 5 miljard frank. De hieruit voortvloeiende minderontvangsten voor het Vlaams Financieringsfonds ten belope van 500 miljoen frank worden door de gewestbegroting ten laste genomen.

Deze inspanning gebeurt evenwel slechts onder de strikte voorwaarde dat de stad Antwerpen een evenwaardige inspanning levert tot sanering van haar begroting. De Executieve wacht ter zake voorstellen af die structureel ingrijpen in de uitgavenmechanismen van de stadsbegroting.

De Executieve heeft beslist om in dezelfde voorwaarden de inspanning van 500 miljoen frank ten voordele van Antwerpen te herhalen in 1994 en 1995.

Bij de toekenning in 1993, 1994 en 1995 van telkens 500 miljoen frank, ziet de annuïteit van de stad Antwerpen er als volgt uit :

(in miljoenen franken)

	vroegere annuïteit	nieuwe annuïteit
1993	5.500	5.000
1994	6.000	5.500
1995	6.500	6.000
1996	6.600	6.600
1997	6.891	6.891

Deze maximale annuïteit blijft behouden tot 2018.

De begeleidingsgroep van de stadsfinanciën zal verder de financiële ontwikkeling van Antwerpen opvolgen.

Ingevolge het zogenaamde pensioendecreet van 23 oktober 1991, bekomen de steden Antwerpen, Gent en Oostende van het Vlaams Financieringsfonds een bijdrage in de pensioenlasten.

In 1992 bedroeg die pensioenbijdrage ongeveer 620 miljoen frank, waarvoor het Vlaams Financieringsfonds een lening aanging bij het Gemeentekrediet van België. De leningslasten worden door het Vlaamse Gewest aan het Fonds terugbetaald (raming 135 miljoen frank).

Voor 1993 wordt de pensioenbijdrage op 865 miljoen frank geraamd.

Met betrekking tot de bijzondere problematiek van de grote steden werd daarnaast ruim overleg gepleegd met de federale regering inzake de verhoging van de bijdrage van de overheid in de lasten van het bestaansminimum, de veiligheid van de burger en de pensioenproblematiek.

Een verbetering van de situatie in de grote steden vergt inderdaad een gecoördineerd optreden van de federale en de Vlaamse regering en van de steden zelf.

PROGRAMMA 53.1

LOKALE EN REGIONALE BESTUREN

Dit programma van de organisatieafdeling 53 (Administratie van Binnenlandse Aangelegenheden) stemt overeen met de vroegere sectie 19 (Betrekkingen met de lokale en regionale besturen) en dit tot en met 1992.

A. Decreetsbepalingen

Het betreft de ontwerp-decreetsbepalingen

a) artikel 13, programma 53.1 :

— dit is de in de comptabiliteitswet voorziene machtiging in verband met de uitkering van toelagen ;

— en stemt principieel overeen met de in het begrotingsdecreet 1992 opgenomen analoge bepaling (artikel 18 wat 1992 betreft) ;

— de tekst werd wel geactualiseerd zodat hij beter aansluit bij wat werkelijk nog wordt aangewend. De voorziene nieuwe ondersteuning van vorming voor lokale ambtenaren (basisallocatie 33.03) werd eveneens opgenomen.

b) artikel 20 van het ontwerpdecreet 1992 betrof :

— de in het decreet van 20 maart 1991 voorziene uitdovende regeling met betrekking tot de verdere afwerking van subsidiedossiers met vaste belofte afgeleverd vóór 1 januari 1991.

Voor 1992 was een bedrag voorzien van 230 miljoen frank, voor de materies wegen, gebouwen en rioleringen, waarvan 172,4 miljoen frank is ingeschreven sub. artikel 20 en 56,9 miljoen frank sub artikel 21.

Deze bedragen bereiken in 1993 respectievelijk 138,8 miljoen frank en 45,8 miljoen frank, maar worden niet langer gedebudgetteerd. Zij worden opgenomen in de begrotingstabel zelf sub. sectie 53.1 basisallocatie 63.82 en sub sectie 61.1 Mina-fonds.

c) artikel 19 :

artikel 19 betreft de machtiging houdende de dotatie aan het Investeringsfonds der gemeenten en provincies, vastgesteld volgens de regels van het organiek decreet van 21 maart 1991. Voor 1993 wordt in een bedrag voorzien van 4.058,8 miljoen frank tegenover 4.002,4 miljoen frank in 1992, hetzij + 1,4 % . Deze cijfers dienen samengelezen met de op diverse artikelen van de begrotingstabel zelf nog voorziene “uitsterf,-kredieten in functie van de destijds aan de Vlaamse Raad medegedeelde nominatieve lijst van projecten in afwerking .

Het verschil wordt verklaard :

1) deels door de decretale herzieningsformule ;

2) deels door de verdere operationalisering van het Investeringsfonds. Hierbij dient te worden aangestipt dat volgens de actuele termen van het decreet van 21 maart 1991 het Investeringsfonds vanaf 1994 volledig operationeel zal zijn.

Artikel 19 stemt overeen met artikel 22 van de ontwerp-begroting 1992.

d) artikel 98

— stemt overeen met artikel 117 van de ontwerp-begroting 1992 ;

— betreft de formeel vereiste bepaling tot goedkeuring van de bijgevoegde begroting van het Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën, aangezien dit Fonds het statuut heeft van een “parastatale A” ;

— de totalen van de begroting van het Vlaams Financieringsfonds belopen voor 1993, zowel in ontvangsten als in uitgaven 9.017,7 miljoen frank.

B . Tekstomschrijvingen van de basisallocaties („libellés”)

De volgende artikelen worden als nieuw opgenomen :

— basisallocatie 01.01 (Tussenkost van het Vlaams Gewest in de schuldenlast van de Stad Antwerpen)

— basisallocatie 33.03 (Toelagen voor initiatieven inzake vorming van lokale ambtenaren)

— basisallocatie 61.01 (Gedeeltelijke herbudgettering Investeringsfonds)

— basisallocatie 61.02 (Gedeeltelijke herbudgettering Vlaams Financieringsfonds)

— basisallocatie 63.03 (Aflossingslasten i.v.m. Vlaams Financieringsfonds)

— basisallocatie 63.82 (Herbudgettering gesubsidieerde werken — restkredieten oud systeem)

Enkele basisallocaties, inzonderheid basisallocaties 33.02, 63.41 en 43.07 werden weggelaten aangezien deze sedert enkele jaren toch niet meer werden aangewend.

Basisallocatie 51.81 (subsidies slachthuizen) wordt hernoemd als 63.81, wat beter aansluit bij de Benelux — economische classificatie.

C. Voorgestelde bedragen

Het programma 53.1 (ex sectie 19 — betrekkingen met de regionale en lokale besturen) kent globaal het volgende verloop :

	1991 reële aanreke- ningen (in miljoenen)	1992 Decreet 25 juni 92 (in mil- joenen)	1993 ontwerp
Niet gesplitste kredieten	41.066,9	43.267,0	50.285,8
Vastleggingskredieten (VK)	140,3	259,0	397,8
Ordonnanceringskredieten (OK)	34,7	48,7 + 179,9 (saldi)	328,6

Niet-gesplitste kredieten

De niet-gesplitste kredieten vormen duidelijk de belangrijkste uitgavencategorie in het programma Binnenlandse Aangelegenheden. Zij staan ook in voor veruit de belangrijkste nominatieve stijging, namelijk van 43.267,0 miljoen frank naar 50.285,8 miljoen frank, dit is 7.018,8 miljoen frank of + 16,2 %. Wel moet hierbij onmiddellijk worden verduidelijkt dat een groot gedeelte van deze buitengewone stijging terug te brengen is tot de herbudgettering waartoe de Vlaamse Executieve wil overgaan.

Het gaat hierbij om de volgende basisallocaties :

	miljoenen franken
61.01 Rechtstreekse betaling consolidatiebe- drag aangewende trekkingsrechten Investeringsfonds	3.500,0
61.02 Overname pensioenlasten (Financie- ringsfonds)	865,0
	4.365,0

Het gaat bijgevolg om een zeer belangrijke afbouw van prefinancieringsmechanismen.

Om de voormelde totaalcijfers op vergelijkbare basis te brengen dient de volgende correctie uitgevoerd.

1992 totaal NGK	1993 ontwerp NGK
43.267	50.285,8 NGK totaal herbudgettering 1993 — 4.365,0
43.267	45.920,8 = + 2.653,8 = + 6,1 %

Een stijging met 2653,8 miljoen frank of 6,1 % blijft zeer belangrijk in vergelijking met door de SERV opgelegde normen voor het totaal van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap die minder dan de helft bedragen van het net vernoemde netto stijgingspercentage in de sector Binnenlandse Aangelegenheden.

De stijging met 2653,8 miljoen frank bevindt zich voor het grootste deel in de volgende sectoren :

	in miljoenen franken
1. Gemeentefonds (basisallocatie 43.04)	+ 1.546,8
2. Financiële lasten (voornamelijk basisallocaties 21.02, 21.03, 43.01, 43.02, 91.01)	+ 523,9
3. Basisallocatie 01.01 — Tussenkost schulden Antwerpen	500,0
4. Provinciefonds (basisallocatie 43.05)	+ 78,0
	+ 2.648,7

Op basisallocatie 33.03 werd een nieuw krediet ingeschreven ten belope van 5,0 miljoen frank ter ondersteuning van initiatieven inzake vorming van lokale ambtenaren. Dit initiatief kan worden gesitueerd in het ruimere kader van het beleid van de Vlaamse Executieve tot verbetering van de dienstverlening aan de bevolking en moet derhalve bijdragen tot een beter bestuur voor de burger zoals omschreven in het regeerakkoord van de Vlaamse Regering. De concrete modaliteiten van de aanwending van basisallocatie 33.03 dienen nog nader te worden uitgewerkt.

Gesplitste vastleggingskredieten

Nominaal stijgt deze uitgavencategorie van 259,0 miljoen frank tot 397,8 miljoen frank, hetzij + 138,8 miljoen frank. Deze stijging situeert zich evenwel in basisallocatie 63.82, dit is een nieuwe opgenomen basisallocatie in het kader van de herbudgettering. Hier wordt in een vastleggingskrediet voorzien van 138,8 miljoen frank en dit bedrag betreft het restant van de vroegere prefinancieringsmachtiging inzake gesubsidieerde werken (overgangsregeling).

In het decreet betreffende het Investeringsfonds is bepaald dat onder meer dit bedrag vanaf 1994 wordt opgenomen in de globale machtiging aangezien 1993 daarin is voorzien als het laatste jaar van de overgangsregeling.

De overige vastleggingskredieten stijgen gezamenlijk van 160 miljoen frank in 1991, waarvan 140,3 reëel aangewend, naar 259 miljoen frank in 1992, hetzij 85 % in meer. In 1993 worden zij op dit verhoogde peil gehandhaafd.

Op één enkel krediet van 4 miljoen frank na bevinden deze bedragen zich volledig op het investeringsprogramma :

a) basisallocatie 5 1.81 (63.81 vanaf 1993) slachthuizen	60,0 miljoen frank
b) basisallocatie 63.02 niet-monumentale kerken	183,8 miljoen frank
c) basisallocatie 63.08 kleine werken	1,0 miljoen frank
c) basisallocatie 63.09 gebouwen vrijzinnigen	10,2 miljoen frank

De stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de gevoelige verhoging van het investeringskrediet voor de niet-monumentale kerken, waarbij in de aanvang van de huidige Vlaamse Executieve een aanzienlijke achterstand werd vastgesteld. De voorgestelde verhoging moet het mogelijk maken deze achterstand tijdens de huidige legislatuur grotendeels weg te werken en het betrokken patrimonium te beschermen en te verbeteren. Dit veronderstelt wel dat de inspanning in 1993 en wellicht ook in 1994 op het niveau van 1992 kan worden gehandhaafd.

Ordonnanceringskredieten

Tot en met 1992 diende bij de interpretatie van de bedragen met betrekking tot ordonnanceringskredieten ten volle rekening te worden gehouden met de overgedragen saldi van vorige jaren.

In totaal wordt aldus immers, enkel wat programma 53.1 (ex 19) betreft, 179,9 miljoen frank ter beschikking gesteld bovenop de voor 1992 toegekende kredieten.

Er is in 1992 dan ook in totaal 228,6 miljoen frank beschikbaar ten opzichte van 214,7 miljoen frank beschikbaar in 1991, hetzij 6,5 % in meer.

Van 1992 naar 1993 geldt niet langer de overdracht van de ordonnanceringssaldi. Daarom wordt een verhoogd bedrag aan nieuwe OK-allocaties voorgesteld.

In totaal gaat het om 328,6 miljoen frank. Dit globaal bedrag komt goeddeels toe aan het investeringsprogramma en is uiteraard ook beïnvloed door voormelde herbudgettering van het restant van de prefinancieringsmachtiging inzake gesubsidieerde werken.

	in miljoenen franken
— Slachthuizen (basisallocatie 51.81, thans 63.81) :	84,0
— Niet-monumentale kerken (basisallocatie 63.02) :	90,2
— Rest krediet gesubsidieerde werken (basisallocatie 63.02) en kleinere kredieten :	154,4
	328,6
	(+ 100,0)

PROGRAMMA 04.1 : KABINETSUITGAVEN VLAAMSE MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, RUIMTELIJKE ORDENING EN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

Dit programma van de organisatieafdeling stemt overeen met de sectie 08 van de begrotingen 1991 en 1992. Deze wijziging is het gevolg van de nieuwe voorstellingswijze van de begroting en bovendien van de hernummering van de kabinetsbegroting in de protocolaire volgorde van voorrang van de leden van de Vlaamse Executieve.

A. Decreetsbepalingen

Er diende in geen bepalingen specifiek voor sectie 04.1 te worden voorzien.

B. Tekstomschrijvingen van de artikelen (libellés)

Voorgesteld wordt de tekstomschrijvingen van de administratieve begroting 1992 ongewijzigd te handhaven. Basisallocatie 12.20 (werkingskosten informaticakabinetsnetwerk) komt niet langer meer voor gezien deze aangelegenheid thans centraal werd geregeld in het bestaansmiddelenprogramma 99.1.

C. Voorgestelde bedragen (in miljoenen franken)

	Ontwerp 1993	+ of – t.o.v. 1992 aangepast
Basisallocatie 11.01	2,1	+ 0,2
Basisallocatie 11.02	59,5	+ 2,3
Basisallocatie 12.06	20,0	+ 0,8
Basisallocatie 12.07	0,0	– 1,1
Basisallocatie 12.19	11,0	+ 1,7
Basisallocatie 74.01	0,1	– 1,1
Basisallocatie 74.40	0,0	– 1,6
	92,7	+ 1,2 = + 1,3 %

D. Verantwoording

Basisallocatie 11 .01 — jaarwedde Vlaamse Minister

— Krediet 1992 : niet-gesplitst krediet 1,9 miljoenen frank.

— Overeenkomstig de begrotingsinstructies wordt 2,1 miljoen frank voorgesteld (expliciet vermeld in begrotingsinstructies).

— Voorstel 1993 : NGK 2,1 miljoen frank.

Basisallocatie 11.02 — jaarwedden kabinet

— Krediet 1992 : 57,2 miljoen frank (niet-gesplitst krediet).

— De norm vermeld in de begrotingsinstructies wordt aanvaard.

— Raming krediet : 57,2 (bedrag 1992 initieel)
x1,04 (norm Financiën en Begroting)
59,488

— Voorstel 1993 : niet-gesplitst krediet van 59,5 miljoen frank.

Basisallocatie 12.06 — huur en huurlasten

— Krediet 1992 = niet-gesplitst krediet van 19,2 miljoen frank.

— Gelet op de indexclausule opgenomen in het huurcontract, zoals goedgekeurd door de begrotingsautoriteiten, dient rekening te worden gehouden met een aanpassing van 4 % in 1993 ten opzichte van 1992.

— Voorstel 1993 : 19,2
 x1,04
 = 19,96

of afgerond (niet-gesplitst krediet) 20,0 miljoen frank.

Basisallocatie 12.07 — lopende kosten eerste instelling

— Voorstel 1993 : niet-gesplitst krediet pro memorie

Basisallocatie 12.19 — lopende werkingskosten kabinet

— Krediet 1992 : 9,3 miljoen frank (+ 1,2 op 74.01). De evolutie van dit krediet dient samen beschouwd met basisallocaties 74.01 en 74.40, aangezien deze voor het toepassen van de norm door Financiën en Begroting in onderling verband worden behandeld.

	1992 (miljoenen franken)	1993 (miljoenen franken)
12.19	9,3	11,0
74.01	1,2	0,1
74.40	1,6	0,0
	12,1	11,1
		= -1,0

— Overeenkomstig de norm vermeld in de begrotingsinstructie wordt volgende uitsplitsing verstrekt.

Uitsplitsing 1993 :

12.19 → niet-gesplitst krediet van 11,0 miljoen frank

74.01 → niet-gesplitst krediet van 0,1 miljoen frank

→ niet-gesplitst krediet van 11,1 miljoen frank

Basisallocatie 12.20 — werkingskosten interkabinettennetwerk

Volgens begrotingsinstructies gecentraliseerd op programma 99.1. Voorstel 1993 : niet-gesplitst krediet pro memorie.

Basisallocatie 74.01 — vermogensuitgaven

Voorstel 1993 : niet-gesplitst krediet van 0,1 miljoen frank.

Basisallocatie 74.40 — vermogensuitgaven eerste instelling

Voorstel 1993 : niet-gesplitst krediet pro memorie.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Een lid wijst erop dat de structurele financiering van de lokale overheden in het Gemeentefonds en het Provinciefonds wordt gehandhaafd. De berekeningswijze van de dotatie aan deze fondsen blijft ongewijzigd. Het Gemeentefonds en het Provinciefonds kennen een stijging van respectievelijk 4,34 procent en 2,71 procent.

Het Investeringsfonds wordt in de begroting 1993 gebudgetteerd. Het Investeringsfonds wordt nu geëvalueerd door een werkgroep. Deze werkgroep is er onder meer mee belast

om na te gaan hoe bepaalde financieel erg zware gemeentelijke investeringen kunnen worden gerealiseerd. De waarschuwing van de Minister om — na de evaluatie van het Investeringsfonds — de principes van het Investeringsfonds niet uit te hollen, is positief. Belangrijk is dat bijkomende middelen voor grote werken, rioleringen en brandweerkazernes niet als een vooropname op de dotatie aan het Investeringsfonds zullen worden toegekend.

In de sector leefmilieu wordt via het Mina-fonds voorzien in een krediet van 500 miljoen frank als bijzondere ondersteuning van de aanleg van rioleringen door de gemeenten. Gebeurt de toewijzing van dit krediet door de bevoegde Minister of door de Vlaamse Executieve ?

De ontwerpbegroting 1993 voorziet in een krediet van 1.128,5 miljoen frank ten voordele van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen (VFIK) en dit in uitvoering van het decreet van 31 juli 1990. De gelden van het VFIK komen ten goede aan de in dit decreet vermelde 15 gemeenten. Daarnaast wordt (in programma 41.8 integratie kansarmen) nog voorzien in kredieten van respectievelijk 25,0 miljoen frank, 150 miljoen frank en 20 miljoen frank ten voordele van kansarmen. Welk aandeel hebben de 15 VFIK-gemeenten in deze bijkomende kredieten ? Volgens de Toelichtingen (Stuk 13 — 17L BZ 1992) — Nr. 1, p. 76) is het bijkomend krediet van 25 miljoen frank in de begroting ingeschreven om de als waardevol geëvalueerde VFIA-projecten in niet-VFIK gemeenten te continueren. Welke criteria worden er ter zake gehanteerd ? Is er voor 1992 al een verdeling gebeurd en zo ja, voor welke projecten en ten voordele van welke gemeenten ?

De begroting 1993 van het Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën (afdeling V van de algemene uitgavenbegroting 1993) voorziet in 1 miljard frank uitgaven als bijdrage in de financiering van de pensioenlasten van sommige steden en gemeenten. Om welke gemeenten gaat het precies ? In het Vlaamse Gewest hebben slechts weinig gemeenten een eigen pensioenfonds. De gemeenten zijn inzake pensioenlasten aangesloten bij de RSZPPO. Het lid wenst te vernemen of de pensioenstelsels van de steden en gemeenten — waarvoor het Vlaamse Gewest bijdraagt in de pensioenlast — qua berekeningswijze en berekeningsbasis overeenstemmen met het pensioenstelsel dat — via de RSZPPO — geldt voor de ambtenaren van het overgrote gedeelte van de gemeenten.

Bij omzendbrief van 2 oktober 1992 is aan de gemeenten hun definitief trekkingsrecht 1992 in het Investeringsfonds meegedeeld. In de omzendbrief wordt vermeld dat het bedrag dat de gemeenten in hun begroting 1993 moeten inschrijven hetzelfde is als in 1992. In de begrotingsonderrichtingen wordt evenwel een verhoging met 10 procent voorgeschreven. Volgens de omzendbrief is dit verschil te wijten aan de dossiers van de overgangsfase. Op grond van welke bepaling is deze regeling getroffen ? Zal een dergelijke toestand zich ook ten opzichte van de begrotingen 1994 en 1995 voordoen ? Kan er een overzicht van de dossiers van de overgangsfase worden meegedeeld ? Op grond van welke criteria werden deze dossiers geselecteerd ?

De begroting 1993 voorziet voor een periode van drie jaar in een jaarlijkse tussenkomst van 500 miljoen frank in de schuldenlast van de stad Antwerpen. Het lid heeft begrip voor de situatie van de stad Antwerpen. Het Vlaamse Gewest moet inderdaad de grootsteden helpen bij hun problemen. Vanuit Antwerpen wordt dikwijls te verstaan gegeven dat de leden van de Commissie die burgemeester zijn van

een kleine gemeente in de Commissie de bevoegde Minister naar hun hand zetten wat de beleidsopties ten opzichte van de grote steden betreft. De stad Antwerpen en haar mandatarissen mogen de Commissie dankbaar zijn. Dankzij de wijsheid en de verantwoordelijkheidszin van de leden van deze Commissie, die veelal burgemeester van een kleine gemeente of kleine stad zijn, is een zo ruim pakket financiële middelen aan de stad Antwerpen toegekend. De Commissie heeft er zich niet tegen verzet dat bij de regionalisering van het Gemeentefonds 42,9 procent van de middelen aan Antwerpen en Gent werd toegekend. Antwerpen en Gent ontvangen per inwoner uit het Gemeentefonds zeven keer meer dan de kleine gemeenten. Antwerpen en Gent tellen nauwelijks 12,5 procent van de bevolking van het Vlaamse Gewest. Van de VFIK-gelden gaat eveneens 50 procent naar Antwerpen en Gent. In de totale trekkingsrechten van het Investeringsfonds heeft de stad Antwerpen een aandeel van 10 procent.

Enkele jaren geleden heeft de voorganger van de Minister een saneringsplan aan de stad Antwerpen opgelegd. Hoe is de uitvoering daarvan verlopen ? Welke maatregelen zal de Minister opleggen aan Antwerpen ?

Het lid vraagt voorts om een mededeling van alle financiële tegemoetkomingen die vanuit diverse bronnen aan de stad Antwerpen al werden toegekend in 1990 en 1991.

Het lid merkt op dat er indertijd niet alleen sprake was van een schuldvermindering van 500 miljoen frank ten voordele van de stad Antwerpen, maar dat er ook werd gedacht aan een tegemoetkoming van 10,8 miljard frank voor 113 gemeenten die financiële moeilijkheden kennen en zelfs aan een tegemoetkoming voor alle Vlaamse gemeenten. Blijft de steun van het Vlaamse Gewest nu beperkt tot een vermindering van de schuld van de stad Antwerpen ?

Een ander lid wijst erop dat het Gemeentefonds weliswaar stijgt, maar dat de verdeling van die stijging niet gelijk is voor alle gemeenten. Ook de regionale steden hebben hun problemen. De inspanning die vanuit het Vlaamse Gewest wordt geleverd voor de regionale steden met grote problemen is heel wat lager dan de inspanning voor de twee grote steden. Soms krijgt men de indruk dat men om te worden geholpen het eigenlijk niet zo goed moet doen.

Het Investeringsfonds is een goed instrument. De evaluatiecommissie heeft ondertussen al vergaderd en zal twee werkingsjaren van het Investeringsfonds moeten onderzoeken. Inzake rioleringen, grote werken en brandweerkazernes kent men de problemen en wacht men op de conclusies van de evaluatiecommissie. Intussen is in de begroting 1993 evenwel ter zake geen aanzet tot oplossing gegeven. Het lid hoopt dat de evaluatiecommissie ook aandacht zal hebben voor de behandeling van de dossiers als dusdanig. Bij de afhandeling van de dossiers zijn er immers administratieve moeilijkheden opgedoken, hetgeen een rem legt op de werking van het Investeringsfonds.

Voor het eerst wordt er een bedrag van 5 miljoen frank bestemd voor de vorming van lokale ambtenaren. Concrete voorstellen zijn er ter zake nog niet. Kan de Minister evenwel de grote lijnen schetsen van de manier waarop deze vorming zal worden georganiseerd ?

Bij omzendbrief van 11 augustus 1992 wordt een aanbeveling gedaan over de weddeaanpassing van de personeelsleden van de lokale besturen. In deze omzendbrief worden de woorden „mag” en „kan” regelmatig gebruikt. Ongetwijfeld is het positief om naar een eenheidsstatuut te streven. Toch kunnen sommige gemeenten deze weddeaanpassingen finan-

cieel niet of moeilijk aan. In deze gemeenten worden de woorden „mag” en „kan” door de syndicale afvaardigingen als „moet” geïnterpreteerd. Dit leidt tot spanningen.

Een ander lid merkt op dat de regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve een eventuele regionalisering van een aantal wetten (gemeentewet, provinciewet, wet op de intercommunales) in het vooruitzicht stelt. Deze basiswetten moeten op een aantal punten dringend worden herzien.

Het lid wijst erop dat men als gemeentelijke beleidsverantwoordelijke het gevoel heeft nog nauwelijks vat te hebben op het beleid, naarmate de problemen technischer en gecompliceerder worden en er voor de oplossing ervan een beroep moet worden gedaan op een aantal technische procédés zoals bijvoorbeeld de informatisering.

De beleidsverantwoordelijken beheersen deze technieken en procédés nog nauwelijks. Dit is voor een gedeelte te verklaren door de natuurlijke weerzin van sommigen om zich deze technieken eigen te maken. Voor een groot gedeelte wordt dit ook veroorzaakt door het feit dat het opnemen van beleidsverantwoordelijkheid in het merendeel van de gemeenten slechts een deeltijdse bezigheid is.

Als men het gevoel wil hebben dat de problemen beheersbaar en stuurbaar zijn, dan moet men de vraag stellen of gemeentelijke beleidsmandaten niet beter moeten worden gevaloriseerd en gehonoreerd, desnoods met een beperking van het aantal mandaten.

Een ander fenomeen is dat in de gemeenteraden een deel van de gemeenteraadsleden het gevoel hebben dat zij enkel de elders genomen beslissingen kunnen formaliseren, hetgeen niet leidt tot een juiste motivering. Daarnaast wordt men vaak nog geconfronteerd met het verschijnsel van een parallelle democratie. Vele gemeenteraadsleden vragen zich dan ook af wat dan nog hun reële zeggingskracht is.

Het lid vraagt zich af of er enerzijds aan de top van de beleidsverantwoordelijken niet meer mogelijkheden moeten worden gegeven en of de gemeenteraadsleden anderzijds niet dichter bij het beleid moeten worden betrokken.

Het lid meent dat de beperking van de vergoeding voor beheersmandaten in de intercommunales goed is bedoeld. De consequentie is evenwel dat in gemengde intercommunales het vooral de technici van de privé-sector zijn die het voor het zeggen hebben. In de zuivere intercommunales is de gratuïte inzet, het idealisme van de verantwoordelijken van belang. Idealisme alleen volstaat echter niet. Men kan immers niet verwachten dat iemand zich volledig voor iets inzet als hij daarvoor niet voluit wordt beloond. Als men van oordeel is dat de intercommunales vanuit de publieke sector op een degelijke wijze moeten worden geleid, dan moeten de betrokkenen in de juiste mate worden beloond. Als men nog goede krachten voor het politieke leven wil aantrekken, dan moet men er voor zorgen dat er een behoorlijke beloning is, zoniet komt men in een systeem terecht waar enkel nog mensen die hun hoofdverdienste hebben in de publieke sector of in een sociale organisatie, de gemeenten zullen besturen. Dit zou voor de democratie geen goede zaak zijn.

Het lid wijst erop dat sommige Ministers veel nieuwe ideeën naar voor brengen. Veel van deze ideeën krijgen echter geen uitvoering. Dit creëert gevoelens van rechtsonzekerheid. Inzake het door de Minister aangekondigde ontwerp van decreet op het administratief toezicht heeft de toezichthoudende overheid in dat verband dan ook de opdracht om dit administratief toezicht duidelijk te maken. Tevens moet niet meer worden veranderd dan nodig is.

Het Provinciefonds stijgt met 2,7 procent. De meeste provincies bevinden zich in een goede financiële toestand. Als er moet worden gesaneerd, dan is er ruimte bij deze provincies. Daarbij is niet duidelijk wat de roeping is van de provincies. Het tussenniveau van de provincies heeft pas zin als het duidelijk is dat bepaalde behoeften en problemen het best op dit tussenniveau worden aangepakt. Dit geldt niet voor bijvoorbeeld ontwikkelingssamenwerking. Het provinciaal niveau kan bijzonder geschikt zijn voor bijvoorbeeld de medische sector. Voorlopig geldt het principe van de provinciale autonomie. De vraag is daarbij of de provincies altijd optreden op die terreinen waar het provinciaal niveau het best geschikte niveau is.

Door sommigen is het idee geopperd om districtsraden in de grote steden op te richten. De vraag is of het probleem Antwerpen met de huidige gemeentewet oplosbaar is via de huidige entiteit Antwerpen. Moet men geen structurele oplossing zoeken langs het creëren van kleinere entiteiten ?

Het aandeel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het Investeringsfonds stijgt in 1993 tot 50 miljoen frank. In 1992 was dit slechts 15 miljoen frank. Hoe is deze sterke stijging te verklaren ?

Een van de verwezenlijkingen van de laatste staatshervorming is de regionalisering van het bestuurlijk toezicht. Ter zake bevat het Sint-Michielsakkoord een verontrustende passus. In dit akkoord worden de taalgrensgemeenten en de randgemeenten op dezelfde voet geplaatst. Particulieren uit die gemeenten kunnen een klacht indienen bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Op zichzelf is dit niet nieuw. Wel nieuw is dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (met verenigde kamers) zich in de plaats zal kunnen stellen van de lokale overheid. Misschien zal dit nooit worden toegepast. Toch gaat het op het principiële vlak om een belangrijke wijziging. Tot nu toe is het immers in ons stelsel van bestuurlijk toezicht niet mogelijk dat de toezichthoudende overheid zich in de plaats stelt van een lagere overheid. Bij het sturen van een bijzonder commissaris gaat het om de uitvoering van een beslissing van een hogere overheid. Tevens houdt de ontworpen regeling een aantasting in van de gewestelijke bevoegdheid inzake bestuurlijk toezicht.

Het lid dringt er bij de Minister op aan om al het mogelijke te doen voor een versnelde doorstorting van de door de staat ten behoeve van de gemeente geïnde belastingen. Dit is van groot belang inzake meerjarenplanning. Een degelijke meerjarenplanning houdt immers in dat men tijdig weet over welke inkomsten men zal beschikken.

Een ander lid noemt de decretale vastlegging van het Gemeentefonds positief. Het Investeringsfonds wordt nu door een werkgroep geëvalueerd. Men wacht nu op de resultaten van deze werkgroep.

Het lid vraagt verduidelijking over de via het Mina-fonds beschikbaar gestelde 500 miljoen frank voor rioleringen. Betreft dit prioritaire rioleringen voor prioritaire gemeenten ? Het rioleringsprobleem is bijzonder groot. Na de tweede wereldoorlog is er een grote groei geweest inzake verkavelingen. De oude rioleringen voldoen veelal niet meer en zijn aan vervanging toe.

De sociale woningbouw (wet Brunfaut) heeft men buiten het Investeringsfonds gehouden in tegenstelling tot de sociale verkavelingen van de gemeenten die wel in het Investeringsfonds zijn opgenomen. Het resultaat is dat de sociale verkavelingen op initiatief van de gemeentebesturen nu achterwe-

ge blijven. Het lid begrijpt niet dat als men de wet Brunfaut handhaaft voor de sociale woningbouw, men deze wet niet handhaaft voor de sociale verkavelingen. Sociale verkavelingen laten de gemeentebesturen toe om de minstbegoeden de mogelijkheid te bieden om een bouwgrond te verwerven. Het is een slechte zaak dat de sociale verkavelingen binnen het Investeringsfonds vallen. Via het Investeringsfonds moeten de gemeenten de sociale verkavelingen immers zelf volledig financieren, hetgeen een weerslag heeft op de prijs van de bouwgrond. Het lid vraagt de Minister om na te gaan of het niet mogelijk is om de sociale verkavelingen te behandelen zoals de sociale woningbouw.

Aan de gemeenten is een meerjarenplanning opgelegd. Deze meerjarenplanning ligt soms moeilijk. De omzendbrief over de CAO's bepaalt dat de toezichthoudende overheid zich niet zal verzetten tegen de uitvoering van de CAO. Dit klinkt als een aanbeveling en wordt door de vakbonden als een verplichting geïnterpreteerd. De ambtenaren hebben recht op een revalorisatie van hun wedden. In de onderhandelingen met de vakbonden zijn er door de Minister — om de vakbonden te sussen — veel vakantiedagen toegekend. Het lid meent dat het aantal vakantiedagen een plafond heeft bereikt. Wie treedt er bij het afsluiten van de CAO's op als vertegenwoordiger van de gemeenten? Voor de gemeenten moet de uitvoering van de CAO's betaalbaar blijven. Die uitvoering kost echter heel veel. In de gemeente van het lid bedraagt de weerslag van de CAO voor de gemeente en het OCMW 20 miljoen frank op een begroting van 470 miljoen frank.

In meer dan 200 gemeenten zijn er milieuconvenanten afgesloten die aan de gemeente het recht geven op subsidies van 200.000 frank per jaar voor de verzameling van het klein gevaarlijk afval, 500.000 frank voor een containerpark en ongeveer 400.000 frank voor een gescheiden inzameling van droge en natte fractie. In september 1992 is aan de gemeenten een voorstel gedaan om een bijkomende overeenkomst af te sluiten. In dit voorstel wordt de keuze tussen droge en natte fractie opgelegd en moet de gemeente zich ertoe verbinden om om de veertien dagen een huis-aan-huisinzameling te organiseren. De firma Laidlaw heeft berekend dat dit voor de gemeente van het lid neerkomt op een jaarlijkse kost van 11 miljoen frank. In een meerjarenplanning geeft dit moeilijkheden. Het lid dringt er bij de Minister op aan om in de Vlaamse Executieve aandacht te vragen voor dit probleem.

De gemeente van het lid telt zeven parochies. De parochiekerken moeten door de gemeenten worden onderhouden en hersteld. Het betreft telkens zeer dure herstellingswerken, omdat er gespecialiseerd personeel moet worden ingezet en omdat de markt verdeeld is over een beperkt aantal firma's. Inzake monumentale kerken is er een financiële tussenkomst van 60 procent vanwege het Vlaamse Gewest. Voor de niet-monumentale kerken wordt in de begroting 1993 voorzien in een inhaalbeweging door het optrekken van het krediet tot 183 miljoen frank. De tussenkomst van het Vlaamse Gewest bedraagt evenwel slechts 30 procent. De gemeenten moeten na een tussenkomst van de provincie nog altijd 60 procent van de kosten dragen. De vraag kan worden gesteld of deze kerken nog moeten worden onderhouden en hersteld op kosten van de overheid. Van alle landen waar het keizerlijk decreet van 1809 geldig was, is België nu het enige land dat dit keizerlijk decreet nog toepast. De provinciale overheid wordt trouwens met een gelijkaardige situatie geconfronteerd inzake de bisschoppelijke paleizen. Het dak van een in de gemeente van het lid na de tweede wereldoorlog opgerichte kerk werd onlangs gerestaureerd voor 120 miljoen

frank. Het onderhouden en herstellen van kerken wordt voor de gemeenten financieel stilaan onhoudbaar.

Het lid is van oordeel dat men op het verkeerde spoor zit bij de installatie van allerlei raden bij de gemeenten. Daarbij dient nu nog vanaf 1 januari 1993 het advies van die raden (cultuurraad, jeugdraad, sportraad) te worden gevraagd bij de begroting.

Het lid is het met een vorig lid eens dat de beloning van het politiek personeel een echte uitdaging vormt. Sinds de fusies kent men grotere entiteiten waarvoor bekwaam politiek personeel nodig is. Voor bekwame mensen die in hun persoonlijk leven geslaagd zijn is het niet evident om terzelfder tijd nog een ambt van burgemeester of schepen uit te oefenen in een grotere gemeente. Het lid vreest dat het probleem niet alleen kan worden opgelost door een weddeverhoging. Ook het verzekeren van een vastheid van betrekking lost het probleem niet op. In Nederland denkt men er immers aan om de burgemeester-ambtenaar af te schaffen. Het probleem is dus niet gemakkelijk op te lossen.

Een ander lid gaat akkoord met de waarschuwing van de Minister om via een wijziging van het Investeringsfonds de principes van dit fonds niet uit te hollen.

De gemeenten streven nu — in het kader van het Investeringsfonds — naar verantwoorde projecten. Indien de evaluatiecommissie tot het besluit komt dat de gemeenten hun trekkingsrechten op een verantwoorde manier gebruiken en dat er voor grote werken en rioleringen in een bijkomende subsidiëring moet worden voorzien, rijst de vraag hoe deze bijkomende subsidiëring zal worden gefinancierd. Zal deze bijkomende subsidiëring uit bijkomende middelen, uit een voorafname op het Investeringsfonds of uit een combinatie van bijkomende middelen en een voorafname bestaan ?

Het lid is van oordeel dat de uitoefening van een politiek mandaat niet enkel een probleem van financiële aard stelt. Veel mandatarissen zijn als loontrekkende werkzaam en kunnen zich niet altijd vrijmaken. Het beter verlonen van de gemeentelijke mandatarissen houdt tevens een bijkomende financiële last voor de gemeente is. Het lid herinnert eraan dat er voorstellen in het Parlement zijn om het aantal schepenen en gemeenteraadsleden te verminderen via een koppeling aan een betere verloning. Uiteindelijk zal men moeten denken aan een statuut van politiek mandataris.

Nog een ander lid is van oordeel dat er wat schort aan het inzagerecht van de gemeentelijke mandatarissen. Uiteraard moet men oog hebben voor de vertrouwelijkheid van bepaalde gegevens, maar toch mag het inzagerecht van de mandatarissen niet worden geminimaliseerd.

Het lid meent dat de kabinetten dikwijls in een verkeerd daglicht worden gesteld. Met de afslanking van de kabinetten heeft men het beoogde doel niet bereikt. Op de kabinetten moet men immers in staat zijn om het werk aan te kunnen, hetgeen niet uitsluit dat de administraties nauwer bij het beleidsvoorbereidend werk moeten worden betrokken. Nu beschikken de Ministers echter over te weinig stafmedewerkers. Op de Vlaamse kabinetten zijn er kabinetsmedewerkers van verschillende afkomst. Er zijn medewerkers afkomstig van nationale besturen, nationale instellingen van openbaar nut, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse instellingen van openbaar nut. Daarnaast zijn er nog medewerkers op contractuele basis. Voor sommige medewerkers (bijvoorbeeld nationale ambtenaren) moet de wedde worden terugbetaald, voor andere niet. Het lid meent dat men een juister beeld van de kostprijs zou hebben indien men de wedden en vergoedingen van alle kabinetsmedewerkers zou terugbetalen.

Weer een ander lid vraagt aandacht voor de problematiek van de kleine gemeenten. Men moet oppassen dat men geen verschillende soorten gemeenten krijgt. De spankracht tussen wat een kleine gemeente per inwoner krijgt en wat een grote stad per inwoner krijgt, wordt onhoudbaar.

Een lid is het met een vorig lid eens over de nefaste gevolgen van de beperking van de beloning voor sommige bestuursmandaten bij de intercommunales. Om die beperking te omzeilen wordt in sommige intercommunales een functie gecreëerd of onbezet gelaten. De wedde die aan deze functie is verbonden wordt dan opgedeeld ten voordele van de voorzitter en de afgevaardigde-bestuurder.

In het arrondissement van het lid is een intercommunale inzake kabel distributie actief. De bij deze intercommunale aangesloten particulieren betalen hun jaarlijkse bijdrage rechtstreeks aan de intercommunale en dit zonder enige tussenkomst van de gemeenten. In dit arrondissement is een andere intercommunale actief inzake huisvuilophaling. Daar dienen de gemeenten evenwel zelf in te staan voor het innen van de retributies, omdat volgens de intercommunale zij juridisch de betaling van de retributie niet rechtstreeks bij de gezinnen kan vorderen. Waarom is een rechtstreekse betaling bij de ene intercommunale mogelijk en bij de andere niet ?

Het lid wijst erop dat een aantal materies die een belang hebben voor de gemeenten, niet in de Commissie aan bod komen, maar wel bijvoorbeeld in de Commissie voor Cultuur. In deze Commissie wordt de materie echter vanuit een andere invalshoek bekeken. Via decreten die in andere Commissies aan bod zijn gekomen worden parallelle *inspraakorganen* georganiseerd die uiteindelijk het beleid dicteren aan de verkozen beleidsverantwoordelijken. Het lid wijst erop dat de personeelskosten geweldig toenemen. Dit geldt eveneens voor het aantal vakantiedagen.

Het lid is van oordeel dat woorden als „mag” en „kan” met omzichtigheid moeten worden gebruikt in omzendbrieven.

Het lid wijst erop dat de Vlaamse administratie een aantal voorstellen heeft geformuleerd inzake homogene bevoegdheidspakketten. Zo heeft de Administratie Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden op 14 februari 1992 volgend advies gegeven : „Brandweerkorpsen en brandweerinspectie. Tot nu toe werd deze aangelegenheid centraal gehouden. Zelfs de basisregeling zou tot de bevoegdheid moeten behoren van het gewest en niet van het centraal Ministerie. De brandweerorganisatie is te zeer van lokaal belang. Zulks betekent onder meer dat ook de middelen voor de uitvoering van brandweertaken aan de Executieve moeten worden overgedragen.” Dit advies is in grote mate door de Vlaamse Executieve bijgetreden. Ongetwijfeld schept dit enige problemen, onder meer inzake de overheveling van personeel vanuit het nationale Ministerie van Binnenlandse Zaken. Toch zijn er redenen om de hulpdiensten naar het Vlaamse Gewest over te hevelen.

Het lid vraagt tenslotte de aandacht van de Minister voor de problemen die de splitsing van de provincie Brabant zal teweegbrengen. Het lid meent dat bij die splitsing ook een deconcentratie van diensten naar Halle-Vilvoorde noodzakelijk is.

2. Antwoorden van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

Verloning van gemeentelijke mandaten en bestuursmandaten bij intercommunales.

De Minister gaat akkoord met de gemaakte analyse. Volgens de Minister dient een oplossing van de verloning van de gemeentelijke mandaten te worden gekoppeld aan een oplossing voor het probleem van de bestuursmandaten bij de intercommunales. De Vlaamse Executieve is er zich van bewust dat de beperking van de honorering van de intercommunale bestuursmandaten demotiverend werkt. Het streven naar één oplossing, betekent nog niet dat de uitvoering gelijktijdig kan verlopen. Als de verschillende basiswetgevingen zijn geregionaliseerd is een coherente besluitvorming ter zake mogelijk.

De Minister verklaart te zullen nagaan waarom sommige intercommunales wel en andere niet rechtstreeks retributies van particulieren kunnen vorderen. Als een intercommunale een retributie vordert, dan mag de burger weten dat hij voor een dienstverlening van de intercommunale betaalt,

Veelheid van adviesraden

De Vlaamse Executieve heeft ter zake een correctie doorgevoerd voor de cultuurfunctionarissen. Het cultuurdecreet bepaalde voor de cultuurfunctionaris een weddestatuut dat de gemeentesecretaris in de schaduw dreigde te zetten. De Vlaamse Executieve heeft ter zake een amendement aanvaard en hoopt dat dit eveneens in de Vlaamse Raad zal worden aanvaard.

Het behandelen van voorstellen en ontwerpen van decreet die een weerslag hebben op de gemeentelijke werking in andere Commissies van de Vlaamse Raad is in de eerste plaats een zaak van organisatie binnen de Vlaamse Raad.

CAO's

Bij de CAO's is de gemeentelijke autonomie maximaal gerespecteerd. Bij de CAO's is er altijd een afzonderlijk overleg voor de gemeenten. De Minister van Binnenlandse Aangelegenheden treedt daar op tegenover de afgevaardigden van de werknemers. In dit afzonderlijk overleg wordt een invulling en aanvulling gegeven van hetgeen interprofessioneel is overeengekomen. De weddeverhogingen met 2 en met 3 procent voor de Vlaamse administratie worden parallel aanbevolen voor de gemeenten. De afzonderlijke premie van 14.000 frank heeft de Minister niet willen toestaan. Wel wordt aan de gemeenten een streefdoel voorgehouden. De gemeenten zijn vrij om dit te bereiken of niet en dit rekening houdend met hun financiële draagkracht.

MINA-fonds — 500 miljoen frank voor rioleringen

Minister De Batselier zal voorstellen uitwerken om dit bedrag van 500 miljoen frank te bestemmen volgens het prioritaire bekkenbeleid.

Regionalisering van hulpdiensten

Het Sint-Michielsakkoord gaat ervan uit dat de brandweer een nationale bevoegdheid blijft.

Splitsing van de provincie Brabant

De Minister gaat akkoord met de door een lid ter zake gemaakte analyse.

Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen

Het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen behoort volledig tot de bevoegdheid van de Ministers Detière en Demeester-De Meyer. Als bijlage bij dit verslag vindt men de verdeling 1992 en 1993 van het VFIK.

Investeringsfonds — evaluatie

Als de werkgroep besluit dat bijkomende middelen nodig zijn voor gemeentelijke rioleringen, dan zullen de daartoe nodige middelen volgens de Minister in principe geen voorafname op het Investeringsfonds mogen inhouden. Over eventueel andere vragen zal de Vlaamse Executieve zich dienen te beraden.

Investeringsfonds — dossiers van de overgangsfase

De nodige informatie ter zake zal rechtstreeks aan de leden van de Commissie worden bezorgd.

Investeringsfonds — dotatie Vlaamse Gemeenschapscommissie

De toelage aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie is vastgelegd in het decreet op het Investeringsfonds.

Pensioenstelsels

De pensioenstelsels van de steden die een eigen pensioenfonds hebben zijn identiek aan het pensioenstelsel van de gemeenten die aangesloten zijn bij het RSZPPO.

De stijging van 15 miljoen frank in 1992 tot 50 miljoen frank in 1993 is decretaal bepaald.

Via de begroting 1993 (Vlaams Financieringsfonds) wordt een bijdrage in de pensioenlasten van drie steden betaald : Antwerpen (750 miljoen frank), Gent (65 miljoen frank) en Oostende (50 miljoen frank).

Tussenkost van 500 miljoen frank in de schuld van de stad Antwerpen

Het betreft geen structurele tussenkost. Wel gaat het om een tussenkost van 500 miljoen frank in de aflossingslast van de stad Antwerpen. De tussenkost is beperkt tot drie jaar en is gebonden aan een evenredige inspanning van de stad Antwerpen. De stad Antwerpen is tot nu toe haar afspraken nagekomen. De evenredige inspanning van de stad Antwerpen kan slaan op structurele uitgaven of structurele inkomsten.

Vorming van lokale ambtenaren — Krediet van vijf miljoen frank

Het krediet van vijf miljoen frank is een onrechtstreekse tussenkost, waarbij de provinciale instituten een rol kunnen spelen. Het krediet is vooral bedoeld als een stimulans voor de gemeenten om hun personeelsleden en mandatarissen vormingscursussen te laten volgen en dit met een financiële tussenkost van het gewest in de organisatie.

Provincies

De Minister betwijfelt of de financiële situatie van de provincies wel zo rooskleurig is als een lid heeft voorgehouden.

De in het programmadecreet 1992 opgelegde vermindering van het Provinciefonds heeft overigens felle reacties van de provincies uitgelokt.

Defusie van de grote steden

De Minister is het ermee eens dat — hoe moeilijk dit ook is — een defusie van de grote steden een oplossing kan bieden voor de problematiek van de grote steden.

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

De analyse van een lid in verband met de in het Sint-Michielsakkoord afgesproken toezichtsregeling is principieel juist. Toch moet met het pragmatisme van deze regeling ook erkennen. Als Franstaligen en Nederlandstaligen in de Vaste Commissie voor Taaltoezicht niet akkoord gaan, dan is het gewone toezicht van toepassing.

Een lid wijst erop dat in Ronse een eentalige Nederlandse toeristische brochure wordt gemaakt. Strikt genomen moet dergelijke brochure tweetalig zijn. De brochure is dus manifest onwettig. In het nieuwe toezichtstelsel van het Sint-Michielsakkoord zullen de Nederlandstalige leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht moeilijk dergelijke onwettigheid kunnen ontkennen. Men moet dus proberen om de onzalige passus alsnog uit het Sint-Michielsakkoord te laten schrappen.

Kostprijs milieuconvenant

De Minister blijft achter het milieuconvenant staan. Het principe „de vervuiler betaalt” moet ook hier worden toegepast. Wel kan men zich afvragen of de door de verschillende bestuursniveaus geheven belastingen en heffingen niet beter moeten worden gecoördineerd. Voor allerlei belastingen probeert men iets meer sympathie uit te lokken door ze onder de noemer „milieu” onder te brengen. De Minister zal een inventaris van de gemeentelijke en provinciale belastingen laten maken.

Kerkfabrieken

Als de achterstanden inzake niet-monumentale kerken zijn weggewerkt, kan er worden gedacht aan een verhoging van het subsidiëringspercentage. Een subsidie vanwege het Vlaamse gewest van 30 procent is inderdaad zeker niet overdreven, vooral als men rekening houdt met de hoge herstellings- en onderhoudskosten van de niet-monumentale kerken.

Kabinetten

Een lineaire afslanking van de kabinetten zonder rekening te houden met het werkvolume is geen verstandige maatregel. Voor het hele domein Binnenlandse Aangelegenheden beschikt de Minister slechts over twee medewerkers. Wel is er een goede samenwerking met de administratie.

Inzagerech t

Het nieuwe decreet op het administratief toezicht gaat uit van een minimaal toezicht. Sommige mandatarissen die in een oppositie zitten, menen dat het bestuurlijk toezicht niet

ver genoeg gaat.

Een lid meent dat men het bestuurlijk toezicht en het inzagerecht niet mag verwarren.

Een ander lid merkt op dat het inzagerecht van belang is. Toch is het minstens even belangrijk dat gemeentemandatarissen rond bepaalde dossiers een voldoende en duidelijke toelichting zouden krijgen.

Tussenkomst in de schuldverlichting voor alle gemeenten

In de context waarbinnen het probleem Antwerpen indertijd werd gesteld, namelijk een structurele regeling voor een groot bedrag, is een dossier uitgewerkt voor andere gemeenten in een vergelijkbare situatie. De voorgestelde regeling voor Antwerpen is nu veel beperkter, zodat er dan ook geen regeling meer wordt voorgesteld voor andere gemeenten.

Sociale woningbouw – sociale verkavelingen

De Minister antwoordt dat dit probleem verder zal worden onderzocht in de werkgroep die het Investeringsfonds evalueert. In voorkomend geval zullen de nodige decretale maatregelen op het gepaste ogenblik worden voorgesteld.

III. STEMMINGEN

Een amendement (Stuk 15-A (BZ 1992) – Nr. 2) van de heer W. De Vlieghe om het niet-gesplitst krediet van programma 04.10 (algemene werkingskosten van het kabinet) van „92,7 miljoen frank” te brengen op „40,0 miljoen frank” wordt bij de indicatieve stemming verworpen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heer W. De Vlieghe (Stuk 15-A (BZ 1992) – Nr. 2) strekt ertoe het niet-gesplitst krediet van programma 53.10 (lokale en regionale besturen) van „50.285,8 miljoen frank” te brengen op „46.142,0 miljoen frank”. Dit amendement wordt bij de indicatieve stemming verworpen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De aan de Commissie toegewezen gedeelten van de algemene uitgavenbegroting en van de begrotingstabel worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

De Commissie verklaart bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 1 dat de administratieve begroting overeenstemt met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting.

De verslaggevers,

R. VANLERBERGHE

P. TANT

De voorzitter,

G. CARDOEN

BIJLAGE 1

Vlaams Fonds voor de Integratie voor Kansarmen
Verdeling 1992 en 1993

Gemeenten	Aandeel 1992	Aandeel 1993
Antwerpen	424.691.624	426.429.607
Beringen	40.400.643	39.417.154
Genk	71.020.198	64.832.232
Gent	210.989.911	220.582.311
Hamme	14.693.068	14.487.024
Hasselt	38.847.405	35.334.098
Leuven	57.468.085	53.437.619
Lier	16.505.768	14.810.067
Lokeren	24.333.648	25.423.968
Maasmechelen	40.310.330	39.723.560
Mechelen	62.749.803	63.417.992
Sint-Niklaas	40.975.464	42.522.134
Temse	15.097.821	15.763.470
Vilvoorde	17.833.006	17.200.926
Willebroek	14.583.219	15.117.838